

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4

วรรณิตา โมราบุญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**FACTORS RELATED TO THE IN THE SMALL-SIZE EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER NAKHON SI THAMMARAT
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4**

WANNISA MORABUN

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2014**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4
ผู้วิจัย นางสาววรรณิศา โมรานูญ
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

..... กรรมการ
(ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

..... กรรมการ
(ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ)

..... กรรมการ
(ดร.เจียร ทองนุ่น)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

รองอธิการบดี รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
ผู้วิจัย	วรรณิศา โมราบุญ
ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาระดับปัจจัยในการบริหาร ระดับประสิทธิผล
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารและประสิทธิผล และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์
ประสิทธิผลในการบริหารของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร และผู้สอนใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
จำนวน 195 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ค่าสหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (pearson
Correlation coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression
analysis) แบบขั้นตอน (stepwise method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าตัวแปรต้น
ทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่ดีที่สุด
พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_3) ด้านทรัพยากร (X_4) ด้านผู้ปกครอง (X_5) ด้านชุมชน (X_6) ด้านผู้สอน
(X_2) สามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กได้ 66.70 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้
เห็นว่า ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ “ปัจจัยในการบริหาร สามารถเป็นตัว

เห็นว่า ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ “ปัจจัยในการบริหาร สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้” โดย ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านผู้สอน สามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ได้ดีมากยิ่งขึ้น

ABSTRACT

The Title	Factors Related to the Effectiveness of Administration in the Small-Size Educational Institutions under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 4
The Author	Wannisa Morabun
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assoc Prof. Dr. Mitree Jantra
Thesis Advisor	Dr. Surapong Uasiripornrit

This research was aimed at studying the level of the administration factors, the level of effectiveness, and the relation between the administration factors and the effectiveness and creating the equation predicting the effectiveness of small-size educational institutions administration form the administration factors. The research samples included 195 administrators and teachers in the small size educational institutions under Nakhon Si Thammarat educational wervice area office 4. The data collection in strumentswer questionnaire. The statistics utilized in the data analysis were frequency, percentage value, mean, standard deviation, multiple correlation and Stepwise Multiple Regression. These Research findings were as follow:

1. As a whole, the level of the factors of administration in the small-size educational institutions under Nakhon Si Thammarat educational service area office 4 ware at a high level.
2. As a whole, the level of the effectiveness of administration in the small size educational institutions under Nakhon Si Thammarat educational service area office 4 at a high level.
3. The relationships between the administration factors and the effectiveness of the administration in the small-size educational institutions under Nakhon Si Thammarat educational service area office 4. Were found that independent variables positively correlated with dependent variables and there were statistically significant at the .001 level.
4. The factors which had best prediction power in predicting the effectiveness of administration in the small-size educational institutions under Nakhon Si Thammarat educational service area office 4. Were the Students , resources parents, community teachers and the correlation

coefficient was 0.822. were significantly significant at the .001 level. The administration factors could predict the effectiveness of the administration in the small-size educational institutions at the 66.70 percent.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุรพงษ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายเสนอ ทองจีน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 นายบุญรวย สายแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโยธาธรรม และ ดร.อโนทัย ประสาน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้างและการใช้ภาษา และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูจากสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณฝ่ายประสานงานบัณฑิตศึกษา คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อ ประสานงานกับสถานศึกษา ขอขอบคุณพี่ๆสมาชิการบริหารการศึกษา รุ่น ปีการศึกษา 2555 ทุก คนที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำงาน รวมทั้งขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ครอบครั้ว และ คณาจารย์ที่ให้ความรู้ คอยสนับสนุนและส่งเสริมในทุกด้านมาตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

วรรณิศา โมราบุญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	11
การบริหารสถานศึกษา.....	14
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	14
การบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสถานศึกษา.....	18
บทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา.....	22
การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4...	24
ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา.....	28
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา.....	34
ปัจจัยภายในสถานศึกษา.....	36
ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษา.....	45
ดัชนีที่บ่งชี้เกี่ยวกับความสำเร็จของสถานศึกษา.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมเครื่องมือวิจัย.....	61
วิธีสร้างและคุณภาพเครื่องมือ.....	63
วิธีดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	109
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	111
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา.....	115
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
ประวัติผู้วิจัย.....	132

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	61
2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก.....	69
4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายข้อ.....	70
5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้สอน โดยรวมและรายข้อ.....	71
6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ.....	72
7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ.....	73
8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้ปกครอง โดยรวมและรายข้อ.....	74
9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้ด้านชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	75
10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน.....	76
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน.....	76
12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสามารถในการพัฒนา นักเรียนมีทัศนคติทางบวก โดยรวมและรายด้าน.....	77
13. แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	78
14. แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	80
16 แสดงผลการวิเคราะห์การค้นหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	81
17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ของปัจจัยในการบริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	82
18 ผลการวิเคราะห์ การหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA)ของสัมประสิทธิ์ การถดถอย.....	82

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาบุคลากรของชาติให้ได้รับความรู้ ความสามารถและมีคุณภาพอย่างทั่วถึง จึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความอยู่รอดของประเทศในเวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543) ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษามากและเชื่อว่าการศึกษาคือ การสร้างทุนแห่งปัญญา โดยเฉพาะยุคนี้ การเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในกระแสโลกาภิวัตน์มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ รูปแบบการเรียนรู้ การใช้ชีวิตและวัฒนธรรมใหม่ๆ มาสู่สังคมไทย การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้คนมีหลักคิด รู้จักใคร่ครวญ เลือกรสและพัฒนาตัวเข้ากับเหตุการณ์และสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาสู่ชีวิตตลอดเวลา การจัดการศึกษาต้องบรรลุเป้าหมายในการสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาและยกระดับการศึกษาของประเทศให้สามารถเข้าสู่การแข่งขันในระดับสากล

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 มาตรา 6 และ 7 ในเรื่องของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้สำเร็จเพื่อพัฒนา

ผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้ามาสนับสนุนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุดในการจัดการศึกษา ประสิทธิภาพของสถานศึกษา จะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา ได้เป็นอย่างดี คือว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จเพียงใด ซึ่งการพิจารณาสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลหรือไม่นั้น ตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและอื่นๆ เช่น บรรยากาศของสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการ ในแนวคิดของฮอย และมิสเกล (Mott, 1972, อ้างถึงใน Hoy & Miskel, 1991 อ้างอิงจาก สุมณฑา จุลชาติ, 2554) การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลเพียงใดพิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ซึ่งพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในสถานศึกษาภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งหากผู้บริหารมีแนวโน้มทางการจัดการที่ดีหรือมีมาตรฐานย่อมส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่ดีขึ้นด้วย

องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานประการหนึ่งก็คือลักษณะของบุคลากรในหน่วยงานนั้น คุณสมบัติประจำตัวของบุคคลมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ได้รับความสำเร็จเป็นอันมาก และคุณสมบัติส่วนตัวที่นับว่าสำคัญอย่างยิ่งได้แก่บุคลิกภาพ (อุทัย หิรัญโต, 2543) บุคลิกภาพ คือ ลักษณะโดยรวมของแต่ละคน ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น (กันยา สุวรรณแสง, 2543) และการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจะช่วยให้เกิดความเข้าใจหรือคาดคะเนพฤติกรรมของบุคคลในอนาคตว่าบุคคลใดจะมีพฤติกรรมอย่างไรในอนาคตได้ เพราะบุคคลใดมีพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพอย่างไรในอนาคตได้ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากบุคลิกภาพในปัจจุบันของบุคคลนั้น ซึ่งพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่แสดงออกย่อมขึ้นกับบุคลิกภาพและประสบการณ์ของผู้บริหารนั่นเองและคุณลักษณะบุคลิกภาพของผู้บริหารเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้บริหารที่ดีเช่นกัน สอดคล้องกับ อรุณ รักรธรรม (2542) ที่กล่าวว่าในกระบวนการบริหารงานทุกอย่าง บุคลิกภาพของการเป็นผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรเมื่อบุคลิกภาพสอดคล้องกับบทบาทจะทำให้พฤติกรรมของผู้บริหารออกมาในลักษณะที่ดี จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารจากเป็นสิ่งเกื้อกูลหรืออุปสรรคต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรได้

สถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ ขณะนี้กำลังประสบปัญหาในการบริหารจัดการ เพราะด้วยปริมาณจำนวนนักเรียนที่ลดลง ทำให้กระบวนการในการจัดการศึกษาต้องได้รับผลกระทบไปด้วย เพราะการสนับสนุนในด้านงบประมาณจากการคำนวณด้วยจำนวนนักเรียนเป็นหลัก เมื่อจำนวนนักเรียนลดลง ยอดงบประมาณก็ต้องลดตามไปด้วย ประกอบกับสถานศึกษาขนาดเล็กตั้งอยู่ในสถานที่ห่างไกลความเจริญอยู่แล้วก็ยากที่จะพัฒนาในทัดเทียมหรือเท่าทันโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ทำให้ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้

ทั้งนี้ประสิทธิผลในการบริหารของสถานศึกษา จะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ และในฐานะที่ผู้วิจัยดำรงตำแหน่งครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กอยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องในครั้งนี้มุ่งศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษานาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ผู้วิจัยมุ่งศึกษา 2 เรื่อง คือ ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ

1. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาของนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่าน เช่น จุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) สงบ ประเสริฐพันธ์ (2553) และ ศรีทิพย์ ลัดดาวัลย์ (2550) นักการศึกษาเหล่านี้ มีความเห็นทำนองเดียวกันว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผล หรือความสำเร็จของสถานศึกษา มีหลายประการทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษาจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดทั้งหมดสรุปรวมเป็นกรอบแนวคิด ด้านปัจจัยในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษานาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4” ดังนี้

1.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

1.1.2 ปัจจัยด้านผู้สอน

1.1.3 ปัจจัยด้านผู้เรียน

1.1.4 ปัจจัยด้านทรัพยากร

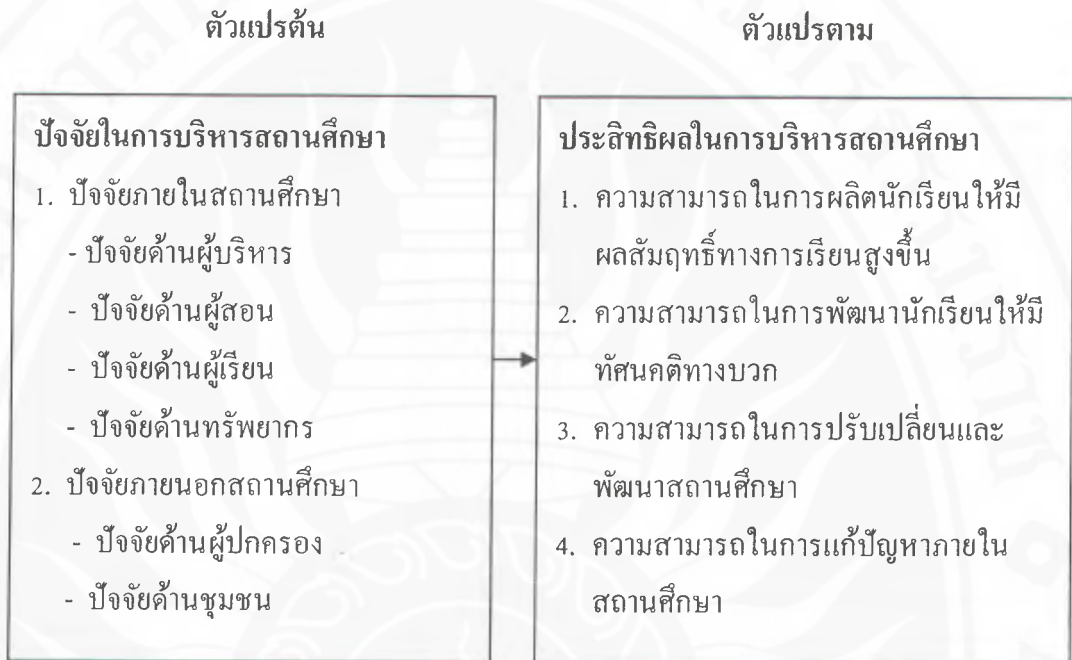
1.2 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 ปัจจัยด้านผู้ปกครอง

1.2.2 ปัจจัยด้านชุมชน

2. ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมการเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร ของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น แคพโลว์ (Caplow, 1964) มอทท์ (Mott, 1972) สเตียร์ (Steers, 1977) แคมเบลล์ (Campbell, 1977) ฮอย และมิสเกล (Hoy & Hiskel, 1991) นักการศึกษาเหล่านี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร แตกต่างกันไปบ้าง แต่ที่เหมือนกันคือ เมื่อกล่าวถึงประสิทธิผลขององค์กรจะต้องคำนึงถึง การบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เกณฑ์สำหรับวัดผลสำเร็จหรือวัดประสิทธิผลของสถานศึกษาว่ามีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดจุดประสงค์ของสถานศึกษาซึ่งจะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับปรัชญาเป้าหมาย และความต้องการของสมาชิกในสถานศึกษาและชุมชนในการวิจัย

ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดว่าประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จึงเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
4. ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารและครูสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 64 โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหาร 64 คน และครูสอน 315 คน รวมเป็น 379 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประชากรทั้งหมดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน(Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.1.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น

- 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร
- 2) ปัจจัยด้านครูสอน
- 3) ปัจจัยด้านผู้เรียน
- 4) ปัจจัยด้านทรัพยากร

3.1.2 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา แบ่งเป็น

- 1) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง
- 2) ปัจจัยด้านชุมชน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 3.2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 3.2.2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
- 3.2.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
- 3.2.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ปัจจัยที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยศึกษานี้ แบ่งออก 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

ปัจจัยภายในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้เรียน 4) ปัจจัยด้านทรัพยากร

ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ได้แก่ การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาขณะปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านวิสัยทัศน์ การติดต่อสื่อสาร และวิธีดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงในภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ด้านการตัดสินใจและด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเคารพซึ่งกันและกัน และความอบอุ่นเป็นกันเอง เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ทำงานอย่างมีเป้าหมายและทิศทางเด่นชัด กำกับติดตามงานให้เสร็จตามแผนงาน เป็นต้น

ปัจจัยด้านผู้สอน หมายถึง คุณภาพของผู้สอน ได้แก่ คุณลักษณะประจำตัวของผู้สอนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ในด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลและด้านศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน ตามเกณฑ์คุณลักษณะครูแกนนำ เพื่อพัฒนาครูต้นแบบ เช่น มีคุณธรรมและประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี พัฒนานวัตกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดผลถาวรแก่ศิษย์ เป็นต้น

ปัจจัยด้านผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนของผู้เรียนในขณะที่นักเรียน เช่น ประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน สนใจและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยินดีรับฟังข้อบกพร่องและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ที่ควร ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึง ความพร้อม ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ได้แก่ คุณภาพ ความเพียงพอ และความเหมาะสมของอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรสิน และสิ่งของที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เช่น มีห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติอาคารเรียน อาคารประกอบที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีอุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยี ที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ที่เกิดจากภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และ 2) ปัจจัยด้านชุมชน

ปัจจัยด้านผู้ปกครอง หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เช่น การที่พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองของนักเรียนให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ กับสถานศึกษา เช่น เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาร่วมเสนอความคิดเห็นในการบริหาร โรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุน และ จัดหาทรัพยากรทางการศึกษา

ปัจจัยด้านชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น การให้ การสนับสนุน หรือการให้ความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ของชุมชน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ได้แก่การให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้เรียน เป็นต้น

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา จนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา มี 4 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยระดับสูง
2. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการบริหาร ด้านการเรียน การสอน การปรับหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป
3. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารและการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนที่มีลักษณะที่ดี โดยมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จ หรือเป็นไปด้วยดีเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษาแต่ละแห่ง

ผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียน การสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาและรับผิดชอบต่อการเรียนการสอนของสถานศึกษานานาชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และผู้บริหารสถานศึกษา ในการพิจารณากำหนดนโยบายในการบริหาร และจัดการศึกษา
2. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาและบริหารสถานศึกษารวมทั้งแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา
3. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดเป็นที่พึงพอใจของคณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
2. การบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 การบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสถานศึกษา
 - 2.3 บทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา
 - 2.4 การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
3. ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
 - 3.2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
 - 3.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
 - 3.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา
4. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
 - 4.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษา
 - 4.2 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา
5. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษา
6. ดัชนีที่บ่งชี้ซึ่งเกี่ยวกับความสำเร็จของสถานศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

การบริหารมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ต้องการให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน ซึ่งมีลักษณะของการทำงานร่วมกันของบุคคลในหน่วยงานการดำเนินงานของหน่วยงาน จะได้รับความสำเร็จหรือไม่ประการใดนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารเป็นหลักนักบริหารหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้

การบริหาร หมายถึง กลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การสั่งการหรือการชี้นำ (directing/leading) และการควบคุม (controlling) ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์การ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2547)

การบริหาร หมายถึง งานของหัวหน้าหรือผู้นำที่ต้องกระทำ เพื่อให้กลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์, 2546)

การบริหาร หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการบริหารและปัจจัยที่เหมาะสม (สมจิต ชันขวา, 2544)

การบริหาร หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม กำกับ ความพยายามของสมาชิกขององค์การและใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ (สมยศ นาวิการ, 2542)

การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ นำเอาทรัพยากรการศึกษา (administration Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (process of administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธีรรัตน์ กิจจักษ์, 2542)

การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบระเบียบในการดำเนินการกระทำอย่างประสานสัมพันธ์กัน และใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2547)

จากความหมายของการบริหารดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรต่างๆ มาดำเนินงานอย่างมีกระบวนการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จัดดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ เป็นต้น (กิติมา ปรีดีดิลก, 2543)

การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา โดยใช้ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (สงวน สุทธิเลิศคุณ, 2554)

จากความหมายของการบริหารการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า

การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

กระบวนการบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารการศึกษาด้วยวิธีการกระทำเป็นขั้นตอนแต่ละขั้นตอนสัมพันธ์และต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ (กิติมา ปรีดีดิลก, 2543)

กระบวนการบริหาร หมายถึง ขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ (สินีนานู ศิลปาจารย์, 2544) ฮองริ ฟาโยล (Henri Fayol .อ้างอิงจาก สมุณชา จุลชาติ, 2554) วิศวกรชาวฝรั่งเศส ได้เสนอกระบวนการต่างๆทางบริหารไว้ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุม (กิติมา ปรีดีดิลก, 2543)

กระบวนการบริหารตามแนวความคิดของ รัสเซลล์ ที เกร็ก (Russell T. Gregg อ้างถึงใน เมธี ปัทมธนานนท์, 2545) ได้พยายามวิเคราะห์และประมวลกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการด้วยกัน คือ

1. การตัดสินใจสั่งการ (decision-Making) หมายถึง การตัดสินใจสั่งการซึ่งเป็นหัวใจของการบริหาร บรรดากระบวนการบริหารอย่างอื่นล้วนแต่ดำเนินไปเพื่อช่วยเหลือการตัดสินใจสั่งการทั้งสิ้น การตัดสินใจที่ต้องใช้ข้อมูล และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางพิจารณาในทางการตัดสินใจ

2. การวางแผน (planning) หมายถึง การจัดวาง โครงการและแผนปฏิบัติรวมทั้งวิธีปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. การจัดองค์การ (organization) การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

4. การติดต่อสื่อสาร (communicating) หมายถึง กระบวนการสื่อสารที่เป็น คำสั่งข่าว ความคิด คำอธิบาย และคำถามจากบุคคลไปถึงบุคคล หรือจากหน่วยงานหนึ่งไปถึงอีกหน่วยงานหนึ่ง

5. การใช้อิทธิพลจูงใจ (Influencing) หมายถึง การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจได้บังคับบัญชาจะกระตุ้นให้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงาน

6. การประสานงาน (co-ordinating) หมายถึง การประสานกิจการต่างๆของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดมีที่ร่วมมือประสานงานที่ดี และดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

7. การประเมินผลงาน (evaluating) หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติการเจส บี.ซีเยอร์ (Jess B. Sears) ได้เสนอกระบวนการบริหารไว้เรียกย่อๆ ว่า “PODCOC” (กิติมา ปรีดีดิถก, 2543) ซึ่งมีกระบวนการบริหาร 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (planning) หมายถึง การวางแผนหรือโครงการ

2. การจัดองค์การ (organizing) หมายถึง การจัดเค้าโครงการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งต่างๆไว้ให้แน่นอนและรัดกุม

3. การอำนวยการ (directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ และมอบหมายงาน

4. การประสานงาน (co-ordinating) หมายถึง การประสานงานซึ่งกันและกัน

5. การควบคุมงาน (controlling) หมายถึง การควบคุมและติดตามดูแลการปฏิบัติงาน กุลลิก และเออร์วิค (gulick and urwick, 1973, อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน, 2546)

สรุปการบริหารว่าประกอบด้วย 7 ประการ หรือ เรียกว่า “POSDCOR” คือ

1. การวางแผน (planning) หมายถึง การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติรวมทั้งวิธีปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2. การจัดหน่วยงาน (organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงานเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การจัดตัวบุคคล (staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคคลอันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา และการพัฒนาบุคลากร

4. การอำนวยการ (directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม การบังคับบัญชา และการควบคุมการปฏิบัติงานในฐานะผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงาน

5. การประสานงาน (co-ordinating) หมายถึงการประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือการประสานงานที่ดี และดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง

6. การรายงาน (reporting) หมายถึง การรายงานการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อให้

7. การงบประมาณ (budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการจัดทำบัญชีการใช้เงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

ธงชัย สันติวงษ์ (2547) กล่าวว่า การบริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การบริหารระดับเทคนิค (technical level) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของงานประจำทั้งหลาย และปฏิบัติงานต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้งานด้านการผลิตและการบริหารเป็นไปโดยราบรื่น และมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันเรียกว่า “การบริหารงานระดับหัวหน้างาน” (Supervisor Management)

2. การบริหารระดับบริหาร (managerial level) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายใน และทำหน้าที่คอยประสานให้กิจกรรมขององค์กร และหน่วยงานย่อยที่แยกกระจายกันอยู่ ให้สามารถเข้ากันได้ ซึ่งมักจะเรียกว่า “การบริหารระดับกลาง”(middle management)

3. การบริหารระดับสถาบัน (Institutional level) คือ ผู้บริหารที่ซึ่งทุ่มเทตัวเองไว้กับการจัดทำแผนระยะยาว การกำหนดวัตถุประสงค์การนำองค์กรให้ปรับตัวกับสภาพแวดล้อมและการจัดการให้องค์กรสัมพันธ์และเข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมของชุมชนเรียกว่า “การบริหารระดับสูง” (top management) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ส่วนที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมของคณะครู ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้เรียน และปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน นักศึกษาและจะยึดองค์ประกอบทั้ง 4 เป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารมีจุดมุ่งหมายให้ภายในหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลการบริหารงานจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานหรือองค์กร และการดำเนินงานต่างๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรจะได้รับความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิคในการบริหาร

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

คำว่า “การบริหารสถานศึกษา” เกิดจากความหมายของคำ 2 คำ มารวมกันคือ “การบริหาร” และ “สถานศึกษา” นอกจากนั้นยังมีคำ ที่มีความหมายใกล้เคียงกันอีกคำหนึ่ง คือ “การบริหารการศึกษา” นักวิชาการได้อธิบายความหมายไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2541) อธิบายความหมายของ “การบริหาร” ว่า ในปัจจุบันมีศัพท์ที่ใช้ อยู่ 2 คำ คือ “การบริหาร”(administration) และ “การจัดการ” (management) ทั้งสองคำมีความหมาย อย่างเดียวกัน แต่นิยมใช้ต่างสถานที่กัน กล่าวคือคำ “การบริหาร” มักจะใช้กับบริหารกิจการ สาธารณะ หรือการบริหารราชการ ส่วนคำ “การจัดการ” มักจะใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนเราจึง มักจะเรียกผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในหน่วยงานราชการว่า “ผู้บริหาร” ในขณะที่บริษัทห้างร้าน มีตำแหน่งเป็น “ผู้จัดการ” เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะและจัดเป็นส่วน ราชการ เราจึงใช้คำว่า “การบริหารการศึกษา” และ “ผู้บริหารการศึกษา” โดยนัยเดียวกัน

สุชาติ ประชากุล (2543) อธิบายว่าการบริหารเป็นเรื่องของ

1. การใช้คนและเทคนิคต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ หรือ ตามแผนงานที่วางไว้
2. การใช้กำลังคน กำลังเงิน กำลังวัตถุ และเวลาที่มีอยู่ให้ได้ผลมากที่สุดโดยเสีย ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด
3. การอำนวยความสะดวกอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งตามปกติเกี่ยวข้องกับการใช้ คน เงิน วัสดุ ให้สอดคล้องได้สัดส่วนอย่างดีที่สุดเพื่อผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ
4. การทำวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย คือ เงิน คน วัสดุ และเวลา ให้เป็นอุปกรณ์การปฏิบัติงาน
5. การวางแผนงานและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน โดยจัดกำลังคน เงิน วัสดุ การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร และการควบคุมงานให้เหมาะสมที่สุด
6. ศิลปะในการทำงานโดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลอื่น

สมพงษ์ เกษมสิน (2546) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอา ทรัพยากรการบริหารมาประกอบตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ นิพนธ์ กิनावงศ์ (2546) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การให้อำนาจหน้าที่ซึ่งมีอยู่ ของผู้บริหาร จัดการดำเนินงานของสถาบันให้ดำเนิน ไปสู่จุดหมายที่ต้องการ จากความหมาย ดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การบริหาร คือ การร่วมมือกันทำงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมี วัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน ในการร่วมมือทำงานนั้นจะต้องมีบุคคลที่เป็นหัวหน้าที่เรา เรียกว่าผู้บริหารและการร่วมมือนั้นจะจัดในรูปของการจัดการประเภทต่างๆ แล้วแต่วัตถุประสงค์ที่ มีองค์การนั้นๆ โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงานนั้นความหมายของ “การบริหารการศึกษา” นักวิชาการ และนักบริหารได้แสดงทรรศนะไว้หลายประการ ที่น่าสนใจมีดังนี้

สมบูรณ์ พรรณนาภ (2548) อธิบายว่า การบริหารโรงเรียน คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียน ได้แก่ การบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ได้กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ โดยมีกระบวนการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของสถานศึกษาผู้บริหารโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อผู้บริหารที่ทักษะพื้นฐานในการบริหารและมีคุณสมบัติที่ดีแห่งการเป็นผู้บริหาร (นิพนธ์ กินาวงค์, 2546) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ความสามารถและที่มีเหนือบุคคลอื่นๆ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้โรงเรียนเป็นสถาบันที่สามารถให้บริการทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายที่กำหนดไว้และตรงตามความคาดหวังของสังคม

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า “การบริหารการศึกษา” และ “การบริหารสถานศึกษา” มีความหมายใกล้เคียงกันมาก คือ เป็นการดำเนินงานเพื่อการบริการทางการศึกษาให้กับสังคมที่มีขอบข่ายความรับผิดชอบกว้างขวาง ทั้งในด้านหลักสูตร ครูนักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดการการเงิน ฯลฯ การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อบุคคลเป็นจำนวนมากข้อแตกต่างของการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารสถานศึกษาจะรับผิดชอบเฉพาะกิจกรรมหรือการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้นส่วนการบริหารการศึกษาอาจจะครอบคลุมหรือมีอำนาจหน้าที่มากกว่าสถานศึกษา

การบริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ (ชงชัย สันติวงษ์, 2547)

1. การบริหารระดับเทคนิค (technical level) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานประจำ ทั้งหลาย และปฏิบัติงานต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้งานด้านการผลิตและการบริหารเป็นไปโดยราบรื่น และมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันเรียกว่า “การบริหารงานระดับหัวหน้างาน” (supervisor management)

2. การบริหารระดับบริหาร (managerial level) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในและทำหน้าที่คอยประสานให้กิจกรรมขององค์กร และหน่วยงานย่อยที่แยกกระจายกันอยู่ให้สามารถเข้ากันได้ ซึ่งมักเรียกว่า “การบริหารระดับกลาง” (middle management)

3. การบริหารระดับสถาบัน (Institution level) คือ ผู้บริหารที่ซึ่งทุ่มเทตัวเองไว้กับการจัดแผนระยะยาว การกำหนดวัตถุประสงค์ การนำองค์กรไปปรับตัวกับสภาพแวดล้อม และการจัดการ

ให้องค์การสัมพันธ์และเข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมของชุมชน เรียกว่า “การบริหารระดับสูง” (top management)

การบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2547) การที่จะบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารต้องมีทักษะ 3 ด้าน คือ

1. ทักษะในด้านความคิด หมายถึง ความสามารถในการมองภาพรวมขององค์กรโดยมองจากภาพของหน่วยงานย่อยขึ้นไปทั้งโครงสร้างจนเกิดภาพรวม
2. ทักษะในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
3. ทักษะในด้านความรู้ทางวิชาการ เป็นความชำนาญหรือทักษะของผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคต่างๆ

ดังนั้น จากแนวคิดของแคทซ์ (Katz) คือ การพัฒนาทั้ง 3 ด้าน เอาให้เกิดผลดีในการบริหารงานเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพแก่องค์กรการบริหารงานที่ดีมิใช่มุ่งแต่ความสำเร็จหรือผลสำเร็จขององค์กรเพียงอย่างเดียว หากต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของคนที่ดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ซึ่งนำไปสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และผู้ปฏิบัติงานย่อมนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ตลอดจนความอยู่รอดขององค์กรในระบบใหญ่ รูปแบบการบริหารลักษณะหนึ่งอาจจะเหมาะกับองค์กรหนึ่ง แต่ไม่เหมาะสมกับอีกองค์กรหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ด้านวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร รูปแบบโครงสร้างขององค์กร ขนาดขององค์กร หรือบุคคลที่ร่วมรับผิดชอบในองค์กรนั้นๆ เป็นต้น การพัฒนารูปแบบของการบริหารที่เหมาะสมกับสภาพ และขนาดขององค์กร หากรูปแบบประสมประสานกันตามลักษณะงานและวิธีปฏิบัติ ย่อมนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรและความพึงพอใจของคนมของค์กรรูปแบบของการบริหารมีอิทธิพลและผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง การบริหารประกอบด้วย 7 ประการ คือ การวางแผน (planning) การจัดหน่วยงาน (organization) การบริหารบุคคล (staffing) การอำนวยความสะดวก (directing) การประสานงาน (co-ordinating) การรายงาน (reporting) การงบประมาณ (budgeting) หรือที่เรียกกันว่า “กระบวนการ POSDCoRB” ดังนั้น การบริหาร คือ การใช้กระบวนการ POSDCoRB โดยผู้บริหารเพื่อให้ได้ผลงาน วิจิตร วรุตบางกูร (2537) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การบริหารการศึกษาตามหลักสากลจะต้องกำหนดนโยบายการศึกษาให้ครอบคลุม 4 ประการ คือความเสมอภาค (equity) โรงเรียนจะต้องทำ หน้าที่ทางการศึกษาโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชังให้ความเสมอภาคแก่คนทุกกลุ่มทุกระดับฐานะ

1. ประสิทธิภาพ (efficiency) โรงเรียนจะต้องทำหน้าที่ดำเนินกิจการและความรับผิดชอบ ให้บรรลุเป้าหมายประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

2. เสรีภาพ (liberty) โรงเรียนจะต้องให้ออกาสักเรียนมีสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา หาความรู้ที่ตนเองสนใจ ส่งเสริมความถนัด และที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและอาชีพของคนในขณะเดียวกัน โรงเรียนจะต้องยืนหยัดในเสรีภาพทางวิชาการ ที่จะจัดสรรประประสพการณ์ที่ดี ที่สุดมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิตของนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเป็นเลิศ (excellence) โรงเรียนจะต้องมุ่งจัดการศึกษา ให้นักเรียนได้รู้วิชาการที่มีประโยชน์และทันสมัยที่สุด ได้รับการฝึกฝนโดยกระบวนการที่เลือกสรรมาอย่างดี โดยที่บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพเต็มที่ และมีความสุขกับการเรียนรู้ความเป็นเลิศทางการศึกษา ขึ้นอยู่กับการบริหารที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะคุณภาพทางการบริหารวิชาการ การนำนวัตกรรมมาใช้ เพื่อให้ครูสอนได้ดีขึ้น และนักเรียนได้รู้มากขึ้น สถานศึกษาจะต้องมีแผนงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยกำหนดทิศทางการบริหารงานให้ชัดเจน ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพและวินัยในระดับสูงและรักษาไว้ให้ทำงานในสถานศึกษาต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ในขณะเดียวกันสถานศึกษาก็ต้องให้บริการแก่ชุมชนควบคู่ไปด้วย ความเป็นเลิศทางการศึกษายังขึ้นอยู่กับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้ได้ผลสูงสุดอีกด้วย (วิจิตร วรุตบางกูร, 2547, 4-5)

ดังนั้นสถานศึกษาที่สามารถบริหารสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ได้ย่อมแสดงว่าเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูง รัชนา ศานติยานนท์ และคณะ (2544) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ ได้ให้ความสำคัญแก่คุณภาพการศึกษาดังเช่น อานันท์ ปันยารชุนและ วิจิตร ศรีสะอ้านได้กล่าวไปในแนวทางเดียวกันว่าสถาบันการศึกษา จำเป็นต้องมุ่งส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณภาพการศึกษา

ประเวศ วะสี (2550, 4) ได้อธิบายเกี่ยวกับประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับคุณภาพ

วิจิตร วรุตบางกูร (2547, 5-6) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศมีลักษณะดังนี้

1. การบริหารมีลักษณะยืดหยุ่นได้ ไม่ยึดกฎระเบียบเคร่งครัด จนเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของงาน เมื่อมีอุปสรรคผู้บริหารจะให้ความช่วยเหลือเพื่อให้สำเร็จ ผู้บริหารไม่นิยมลงโทษแต่มุ่งสร้างความเข้าใจเพื่อป้องกันความผิดพลาด

2. ผู้บริหารไม่ทำตนเป็นเจ้านาย หรือ เป็นคนชั้นสูง สัมผัสหรือแตะต้องไม่ได้แต่จะทำงานร่วมกับครูด้วยความนับถือ ทำหน้าที่ผู้นำที่มีหัวก้าวหน้า พร้อมทั้งจะแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันผู้บริหารและครูจะคลุกคลีอยู่กับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อให้ให้นักเรียน รักการเรียนรู้ เรียนด้วยความสนุก และทุ่มเทให้กับการเรียนเต็มศักยภาพ โดยได้ผลตอบแทนที่น่าสนใจและคุ้มค่า

3. ผู้บริหาร จะไม่ใช่อำนาจเผด็จการในการตัดสินใจ แต่จะฟังการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์สถานการณ์และการปรึกษาหารือกับคณะครู แก้ปัญหาและตัดสินใจในกลุ่ม และพยายามรักษาความเป็นกลุ่มไว้
4. ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพอันดี ระหว่างครูกับนักเรียน และให้ความสำคัญ เชื่อถือในความผูกพัน ความเอาใจใส่ และความคิดสร้างสรรค์ของครูมากกว่าการสอนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
5. ผู้บริหารจะคัดเลือกบรรจุครูอย่างพิถีพิถันพัฒนาบุคคลอยู่ตลอดเวลาตอบแทนและรักษาคณิศเอาไว้และไม่เกรงกลัวที่ต้องขจัดคนไม่ดีออกไป
6. ผู้บริหารถือเป็นเจ้าหน้าที่ที่จะทำทุกอย่างให้ครูอยู่ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงานและร่วมกิจกรรมกลุ่ม แสวงหาความร่วมมือช่วยเหลือจากภายนอกเข้ามาสนับสนุนการทำงานของคุณ
7. บุคลากรที่ฝ่ายมีความเชื่อมั่นในตนเอง นับถือและเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารและนักเรียน มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อประสิทธิผลการเรียนการสอน คิดค้นวิธีการใหม่ เพื่อให้นักเรียนเจริญงอกงาม และประสบความสำเร็จ
8. หลักสูตรที่เปิดสอนกว้างขวาง มีวิชาให้นักเรียนเลือกเรียนตามถนัดและความสนใจ มีความยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและครอบคลุมเป้าหมายของการจัดการศึกษา
9. การเรียนการสอนให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดและขั้นตอนการแก้ปัญหาไม่ กระตุ้นนักเรียนเพื่อสอบเพียงอย่างเดียว
10. โรงเรียนมีเป้าหมายชัดเจนและเข้มแข็ง โดยที่บุคลากรที่ฝ่ายรู้เป้าหมายของโรงเรียนการประเมินผลงานจะยึดเป้าหมายเป็นหลัก และวิธีการไปสู่เป้าหมายนั้นมีความยืดหยุ่นได้
11. สวัสดิภาพของนักเรียนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องให้ความสนใจและถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

ส่วน ทิพาดี เมฆสวรรค์ (2543) กล่าวว่า การบริหารจะ ได้รับผลสำเร็จนั้นจะต้องใช้ หลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (management for results หรือ results based management : RBM) เป็นการบริหารเพื่อมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คือ การบริหารที่เน้นผลสัมฤทธิ์ (results) โดยมีตัวชี้วัด (indicators) ที่เป็นรูปธรรม ผลสัมฤทธิ์อาจเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ (results) = ผลผลิต (output) + ผลลัพธ์ (outcome) การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไม่เน้นการทำงานตามกฎระเบียบเพียงอย่าง

เดียวจะให้ความสำคัญการกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ของโครงการ/งาน เป้าหมายเป็นผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของโครงการในองค์กรนั้นให้สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์องค์กร มีการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (key performance Indicator : KPI) ไว้อย่างชัดเจน เป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์กรและเป็นตัวสะท้อนให้ผลงานออกมาเป็นรูปธรรม มีการยึดหยุ่นในการบริหารระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์มีกรอบแนวคิดในเรื่องการวัดผลการปฏิบัติงาน โดยมองทั้งระบบการบริหารว่าผลสัมฤทธิ์จะเกิดขึ้นได้เมื่อมี 1) การจัดหาให้ได้ทรัพยากรการบริหารอย่างประหยัด (economy) 2) การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (efficiency) และ 3) การได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์กร (effectiveness) องค์ประกอบของระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ บัญชีนำเข้ากิจกรรมหรือกระบวนการทำงานและผลสัมฤทธิ์ การประยุกต์ใช้ระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการบริหารสถานศึกษาจะใช้วิธีการวัดผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก ซึ่งจะมีลักษณะเป็นการติดตามผลการปฏิบัติงาน (performance monitoring) ข้อมูลผลการปฏิบัติงานจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรและตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาการบริหาร โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์จะบังเกิดประโยชน์ คือ

1. มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจน และมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมโดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์
2. การตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหรือ โครงการต่างๆ จะพิจารณาจากผลผลิตและผลลัพธ์
3. เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้เป้าหมายที่องค์กรคาดหวังเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่องานที่ตนทำ
4. มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่งานระดับล่าง ให้สามารถทำงานบรรลุผลได้อย่างเหมาะสม
5. มีระเบียบสนับสนุนการทำงานในเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น
6. มีเทคโนโลยี สารสนเทศ สนับสนุนให้สามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็ว ทันเวลา
7. มีวัฒนธรรมและอุดมการณ์ร่วมกันในการทำงานที่สร้างสรรค์ เป็นองค์กรที่เรียนรู้ เปิดกว้างต่อความคิด ความรู้ใหม่ๆ และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมและเป็นองค์กรที่มีการติดต่อประสานข้อมูลกับองค์กรภายนอกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันได้
8. เจ้าหน้าที่มีขวัญและกำลังใจดี เนื่องจากได้มีโอกาสปรับปรุงงานและใช้ดุลยพินิจในการทำงานที่กว้างขวางขึ้นสรุปได้ว่าการบริหารเพื่อมุ่งประสิทธิภาพของสถานศึกษานั้นผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมค่านิยม 4 ประการ คือ ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ เสรีภาพ และความเป็นเลิศ ซึ่งการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ ตามแนวของ วิจิตร วรุตบางกูร จะสอดคล้องกับ

หลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของทิพาวดี เมฆสวรรค์ โดยมีเป้าหมายของการบริหารเพื่อมุ่ง ประสิทธิภาพหรือความสำเร็จของงาน

บทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา

การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้ เป็นสมาชิกที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารกิจกรรมต่างๆ ของ สถานศึกษาโดยตรง ผู้บริหารเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีอำนาจจะ ตัดสินใจในระดับสูง ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา และแสดงบทบาทของผู้นำ ในสถานศึกษา ดังนั้นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษาโดยให้เป็นที่ ตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และสนองต่อนโยบายของชาติครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการใน ฐานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทใน ฐานะผู้นำของสถานศึกษา จะต้องมีบทบาทในการบริหารงานทุกด้านในสถานศึกษา มีภารกิจที่ จะต้องปฏิบัติทั้งภายในและนอกสถานศึกษา นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงบทบาท หรือภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2547) สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การให้โอกาสทางการศึกษาและปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียน หรือบริหารงาน วิชาการ
2. บริหารงานบุคคลในโรงเรียน
3. บริหารงานเกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
4. บริหารเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ธุรการการเงิน และการให้บริการ
5. การบริหารงานกิจการงานกิจการนักเรียน

อุทัย ธรรมเดโช (2541) กล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของผู้บริหาร 4 ด้าน ได้แก่

1. บทบาทของผู้ฝึกสอน (coach) ผู้บริหารต้องสามารถทำความรู้จักและสามารถสร้าง ความเข้าใจกับครู อาจารย์ ให้มีความสามารถและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง
2. บทบาทของผู้ประเมิน (appraiser) ผู้บริหารมีหน้าที่ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของครูอาจารย์โดยตรงไปตรงมา โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ถูกต้องอย่างแท้จริง
3. บทบาทของผู้ปรึกษา (advisor) ผู้บริหารต้องเป็นผู้ช่วยกระตุ้นความริเริ่มให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมาย (goals) ของครูอาจารย์ เกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทาง อาชีพ

4. บทบาทของผู้ช่วยเหลือ (referral agent) ผู้บริหารต้องสามารถหาทางสนับสนุนให้ครูอาจารย์ประสบความสำเร็จในการวางแผนเพื่อความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสายงานการสอน

กิติมา ปรีคติก (2543) กล่าวว่าในระบบการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการดำเนินการของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

โจนส์ และคนอื่นๆ อ้างถึงใน อรรถศร สุขทะเล. 2553, Jones and others, 1969 อธิบายว่าผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องแสดงบทบาทผู้นำเพิ่มขึ้นหลายด้านพอสรุปได้ คือ

1. ผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสมาคมวิชาชีพของตนเอง รู้จักผลิตและใช้งานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา แสดงให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายของโรงเรียนย่อมเหนือกว่าจุดมุ่งหมายของตนเอง รู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน เป็นผู้มีจริยธรรมและคุณธรรม มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในศักดิ์ศรีของเพื่อนร่วมงาน รู้จักวิธีที่จะขอคำปรึกษาจากผู้อื่น ห่วงใยเพื่อนร่วมงาน มีความศรัทธาในวิชาชีพของตนเอง
2. ผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถาบันและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น โรงเรียนควรบริการสังคมและเปิดโอกาสช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน
3. ผู้นำในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาและวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดหาและบำรุงรักษาอุปกรณ์ ตลอดจนอาคารสถานที่เพื่อช่วยในการเรียนการสอน เป็นไปด้วยความสะดวกและเกิดประโยชน์สูงสุด ต้องสนใจเกี่ยวกับการวิจัย และวิทยาการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน
4. ผู้นำที่สนใจต่อการประเมินผลงานของตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนมิใช่มีหน้าที่ปฏิบัติงานประจำวันเท่านั้น ยังต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นทำงานอีกด้วย พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนการสอนให้ก้าวหน้า ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องประเมินบทบาทและปรับปรุงบทบาทของตนเองตลอดเวลาบทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นของคู่กัน ซึ่งไม่อาจแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด

นักการศึกษาได้กล่าวถึงภารกิจของผู้บริหารไว้ ดังเช่น แคมเบลล์ และคนอื่นๆ อ้างถึงใน อูมาพร สันตจิตร์. 2552, campbell and others, 1978. กล่าวถึงภารกิจของครูใหญ่ ไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารจะต้องศึกษาลักษณะของชุมชน ความต้องการของชุมชน การให้ข้อมูลของโรงเรียนแก่ชุมชน บทบาทของโรงเรียนในชุมชนและบทบาทขององค์กรต่างๆ ในชุมชน
2. งานวิชาการในกิจกรรมขององค์กรต่างๆในชุมชน ได้แก่ การวางจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา การวางโครงการเรียนการสอน หลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของชาติการจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนและการประเมินผลการสอน
3. งานกิจการนักเรียน ผู้บริหารต้องจัดรูปแบบองค์การของนักเรียน การจัดบริการต่างๆ แก่นักเรียน และควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน
4. การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่สำคัญ ความสำเร็จและการล้มเหลวของสถานศึกษาส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในเรื่องนโยบายการบริหารงานบุคคล การวิเคราะห์อัตราค่าจ้าง การคัดเลือกบุคคล การประเมินประสิทธิภาพการสอน
5. การบริหารอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ผู้บริหารต้องดูแลรับผิดชอบทั้งการวางแผน การพัฒนา และการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
6. การบริหารการเงินและงานธุรการ ผู้บริหารควรให้ความสนใจในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณตามแบบแผนของทางราชการ งานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ และงานพัสดุ ครุภัณฑ์

คิมโบร อ้างถึงใน อูษา ชัยยง .2553 กล่าวว่า หน้าที่หรือภารกิจของผู้บริหาร โรงเรียนมี 8 ด้าน คือ การเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร การบริหารนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การบริหารงานบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ การบริการชุมชน การจัดองค์การ โครงสร้างการบริหารและ การบริหารงบประมาณ

การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 แบ่งเป็น

1. กลุ่มอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - 1.1 ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงานเขต
 - 1.2 ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการ
 - 1.3 ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและยานพาหนะ

- 1.4 จัดระบบบริหารงานและพัฒนางานองค์กรสำนักงานเขต
- 1.5 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการและผลงานของสำนักงานเขต และส่วนราชการ
- ในสังกัด
- 1.6 เผยแพร่และให้บริการข้อมูลข่าวสาร
- 1.7 ประสานดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.8 ประสานงานที่เกี่ยวกับการสรรหากรรมการและอนุกรรมการในระดับต่างๆ
- 1.9 ดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารการเงิน บัญชี พัสดุและสินทรัพย์
- 1.10 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- 1.11 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- 2.1 วางแผนอัตรากำลัง กำหนดตำแหน่งและวิทนฐานะ
- 2.2 สรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานบำเหน็จความชอบ และทะเบียนประวัติ
- 2.4 พัฒนาบุคลากร ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ
- 2.5 ดำเนินงานวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และดำเนินคดีของรัฐ
- 2.6 ปฏิบัติงานเลขานุการอนุกรรมการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา
- 2.7 จัดทำมาตรฐาน คุณภาพงาน กำหนดภาระงานขั้นต่ำและเกณฑ์การประเมินผลงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขต
- 2.8 ประเมินคุณภาพการบริหารงานบุคคลและจัดทำรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาเพื่อเสนออนุกรรมการบริหารงานบุคคลเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.9 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 3.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา
- 3.2 จัดทำนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 3.3 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและแจ้งจัดสรรงบประมาณ
- 3.4 ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผน
- 3.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.6 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.7 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- 4.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น
- 4.3 ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา
- 4.5 ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ
- 4.6 ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาและนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์สิทธิเด็ก และเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น
- 4.7 ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.8 ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพในสำนักงานเขต สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา
- 4.9 ส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.10 ประสานการป้องกันและแก้ไขการใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกันแก้ไข และคุ้มครองความปลอดภัยนักเรียน นักศึกษา ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์

4.11 ประสานงานส่งเสริมการศึกษากับการศาสนา และวัฒนธรรม

4.12 ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.13 ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4.14 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

5.1 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

5.2 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาหลักสูตร การสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.3 วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา

5.4 วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

5.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

5.6 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.7 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

5.8 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

6.1 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป

6.2 ดำเนินงานที่เป็นภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ แลประสิทธิภาพ

6.3 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6.4 หน่วยตรวจสอบภายใน

ประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นตัวบ่งชี้หรือตัวการที่จะเป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าการบริหารและองค์การจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่ลักษณะขององค์การและมุมมองของผู้เขียนหรือนักวิชาการ แต่ส่วนใหญ่จะมุ่งผลสำเร็จของงาน หรือการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (ภรณ์ กীরตบุตร 2552) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (School Effectiveness) ไว้หลายท่านดังนี้

สุวรรณณี สมบัติทวี (2546) กล่าวว่า ลักษณะของสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล หมายถึง สถานศึกษาที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทั้งทางพุทธิศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา ได้ดีกว่าโรงเรียนอื่นๆ

ภารดี อนันต์นาวิ (2545) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้สำเร็จโดยสามารถผลิตนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและครูมีความพึงพอใจในการทำงาน

ปาติกา นิธิประเสริฐกุล (2547) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ตลอดจนมีความสามารถในการบูรณาการผสมผสานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้

สเตียร์ (Steers, 1977) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้นำของโรงเรียน ใช้ความสามารถในการแยกแยะ การบริหาร การจัดการศึกษา และการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อาร์มสตรอง และคณะ อ้างถึงใน อรรถสร สุขทะเล.2553, Armstrong et al, 1989. กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับเกณฑ์มาตรฐานที่ตกลง

ฮอยและมิสเกล อ้างถึงใน อรรถสร สุขทะเล.2553, Hoy & Miskel, 1991 กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารการศึกษาสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นจุดศูนย์กลางในการจัดการศึกษาทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจ ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และยังได้รวบรวมความคิดของนักการศึกษาที่ให้

ความหมายประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการหรือความพึงพอใจในการทำงานของครู หรือขวัญกำลังใจของสมาชิกสถานศึกษาดีและสรุปว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาพิจารณาจากตัวบ่งชี้ 4 ประการ คือ

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้สอนเกิดความพึงพอใจในการทำงาน การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีเกณฑ์การวัดประสิทธิผล ซึ่งเป็นการมองประสิทธิผลในการรวมทั้งระบบ

การประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา สำหรับการประเมินผลของสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ รุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2547) กล่าวว่าความสำเร็จขององค์กรเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง องค์กรจะดำรงอยู่รอดได้ต้องมีความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กรถ้าปราศจากการประเมินประสิทธิผลแล้วจะไม่มีทางทราบว่าการปฏิบัติการกิจขององค์กรว่าเป็นอย่างไร

ประสิทธิผลของโรงเรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพ สมรรถภาพของผู้บริหารเป็นสำคัญคุณภาพของผู้บริหารมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง คุณภาพเป็นสิ่งที่หาซื้อไม่ได้ คุณภาพต้องได้จากการปลูกฝังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ประเวศ วะสี, 2550)

โดยทั่วไปการประเมินประสิทธิผลเป็นการวัดเพื่อดูความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและผลการปฏิบัติ ถ้ามีความแตกต่างน้อยก็แสดงว่ามีประสิทธิผลมาก แต่ถ้าหากมีความแตกต่างมากก็แสดงว่ามีประสิทธิผลน้อย หรือเป็นการวัดเพื่อดูความสอดคล้องกันระหว่างผลผลิต (output) กับเป้าหมายที่ได้ระบุไว้ นักการศึกษา และนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้แตกต่างกันที่นำศึกษาได้แก่

ภรณ์ กীরดีบุตร (2552) ได้กล่าวถึงแนวทางการประเมินประสิทธิผลว่ามี 3 แนวทาง คือ

1. การประเมินประสิทธิผลในแง่เป้าหมาย (the goal approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือไม่โดยใช้เป้าหมายองค์กรเป็นเกณฑ์ เช่น วัดความสำเร็จและความสามารถในการผลิต วัดความสำเร็จจากผลกำไร

2. การประเมินผลในแง่ระบบ-ทรัพยากร (the system resource approach) เป็นการประเมินประสิทธิผลขององค์กร โดยอาศัยแนวคิดว่าองค์กรเป็นระบบเปิดซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการแลกเปลี่ยนและแข่งขันกันจึงประเมินโดยพิจารณาความสามารถขององค์กรแสวงหาผลกำไรจากสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องการ

3. การประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์ (the multi of effectiveness) เป็นการประเมินประสิทธิผลขององค์กร โดยใช้เกณฑ์หลายอย่างพิจารณาผลสำเร็จขององค์กร ซึ่งผู้ให้แนวคิดในการประเมินประสิทธิผลนี้ ได้แก่ มาร์ โชนี และเวทส์ (Steers)

การวัดประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ผสมผสานแนวคิดทั้งแง่เป้าหมายและระบบทรัพยากรมาเป็นเกณฑ์หลายอย่างในการพิจารณาประสิทธิผลการเรียน ได้พัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผล เรียกว่า IPOE (Index of Perceived Organizational Effectiveness) ซึ่งมีการพัฒนาเครื่องมือของ Mott ครอบคลุมประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา มุ่งไปที่ผลผลิตปลายทาง เพราะหากการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อความสำเร็จ (ชร สุนทรายุทธ, 2551)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้แนวคิดการประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์ เนื่องจากสามารถเลือกใช้เกณฑ์ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะและสภาพขององค์กรได้ และการประเมินโดยใช้เกณฑ์เดียว เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาจไม่สามารถชี้วัดได้ว่าเป็นประสิทธิผลของสถานศึกษาทั้งหมดได้ ทั้งนี้เพราะองค์กรโดยทั่วไปมักมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์มากกว่า 1 ประการ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กรของ ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991) ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สิ่งสำคัญของการบรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา คือ ผลผลิตของระบบการศึกษา (กรมวิชาการ, 2539) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ปริมาณและคุณภาพของนักเรียน ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สร้างความเชื่อมั่นได้สูง โดยวัดจาก

ความนิยมของชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประการหนึ่ง ได้แก่ โรงเรียนนั้นมีนักเรียนเข้าเรียนในปริมาณมากและคุณภาพการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูง ได้จำนวนมาก โรงเรียนที่มีปริมาณและคุณภาพสูงดังกล่าวนี้จะได้แก่ โรงเรียนในเมือง โรงเรียนรพดบจังหวัดที่มีชื่อเสียง โรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านปัจจัยต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเหมาะสม ปัจจัยด้านการเงินคล่องตัว มีความสามารถในการจัดซื้อ จัดจ้าง และการเบิกจ่ายได้อย่างสะดวก บุคลากรหรือครูผู้สอนมีคุณภาพ ตลอดจนมีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพเรื่องคุณภาพของผู้เรียนนั้นนอกจากจะดูที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ควรจะพิจารณาถึงส่วนต่างๆ ด้วย ได้แก่ การพัฒนา ทักษะ ทศนคติ แรงจูงใจของนักเรียน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเองรวมทั้งการประพฤติตัวอย่างเหมาะสม มีจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาเล่าเรียน มีความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นอย่างดี ยอดเยี่ยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่างๆ สูงเป็นที่น่าพอใจแล้ว ยังมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมต่างๆ ที่พึงปรารถนาให้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

องค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างประสิทธิผลทั้งปริมาณและคุณภาพของนักเรียนนั้น นอกจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม รั่มรื่น สวยงาม วัสดุอุปกรณ์เพียงพอและทันสมัยต่อการจัดการเรียนการสอน บุคลากรที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู เป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิผลของโรงเรียน หากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการในโรงเรียนอย่างแท้จริง หาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเป็นไปตามความคาดหวังของรัฐบาล ผู้ปกครองและชุมชน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล ครูรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง อยู่เสมอ วางแผนพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยยึดกระบวนการและนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนให้ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญทางเทคโนโลยีใหม่ๆ แล้วเป็นที่เชื่อได้ว่า โรงเรียนนั้นจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิผลด้านปริมาณและคุณภาพของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดการ อำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนจัดบรรยากาศ และทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อเอื้อให้นักเรียนมีผลการเรียนดี มีทัศนคติ แรงจูงใจ มีความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมั่น ในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง มีความคิดเห็น ทำที่ ความรู้สึก หรือพฤติกรรม ของผู้ที่ได้รับการศึกษาแสดงออกในทางที่ตรงตามเหตุผลสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม การศึกษานอกจะสร้างเสริมความเจริญให้กับบุคคลทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ ด้าน ร่างกาย ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง พัฒนาการส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ด้านสติ ปัญญา มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผลและมีความคิดเริ่มสร้างสรรค์ ด้านสังคม สามารถนำ ความรู้ความสามารถและทักษะอันจำเป็นไปใช้ในการดำรงชีวิต ได้อย่างมีความสุข ด้านจิตใจรู้จัก เหตุผล วินัย คุณธรรม อย่างเหมาะสมดังงามแล้ว ทัศนคติทางบวกจะเป็นผลที่เกิดขึ้น จากผู้ที่ได้รับการ พัฒนาการครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวแล้ว ผู้ที่มีทัศนคติทางบวกจะเป็นผู้ที่มีความรู้สึก และแสดงออกซึ่ง พฤติกรรมต่างๆ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม โดยส่วนรวม มีจิตใจกว้างขวาง ไม่ทำตนต่อต้าน มีความ มั่นคงทางจิตใจ มีเหตุผล ยอมรับกฎกติกาของสังคม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ยอมรับและเคารพ ความคิดของส่วนรวม เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นผู้ที่มีความสามารถควบคุม จิตใจและมีวินัยในตนเอง ออกกำลังกายและสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีความเอื้ออาทร ต่อเพื่อน มนุษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ตลอดจนสามารถดำเนินการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดีมี คุณธรรม อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดี ต่อการศึกษาและอยู่ในสังคมได้อย่างมี ความสุข

สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็น ผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมให้บุคคลรู้จักสร้างความเจริญ ให้แก่ตนเอง มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ มีศีลธรรมอันดีงาม (สุรพันธ์ ยันต์ทอง, 2543)

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ดีและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ที่พึงประสงค์ของสังคม โดยรวมมีจิตใจเป็น ประชาธิปไตยเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความสามารถควบคุมจิตใจของตนเอง

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีความสามารถสนองความต้องการของผู้มารับบริการ เป็นประโยชน์ต่อสังคม และมีความยืดหยุ่นและสามารถสนองปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการกำหนดนโยบายให้ ทันสมัยปรับรูปแบบและการบริหารและดำเนินการต่างๆ ให้เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียน ใน องค์กรต่างจะประกอบด้วย “คน” และ “งาน” โรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษาเช่นเดียวกัน ย่อม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและนักการศึกษา ทำให้เกิดการเรียนการสอน โดย สมบูรณ์การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความสามารถในการ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม กำหนดนโยบายต่างๆของสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องและทันสมัย ทัน กับความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลง นโยบายของสถานศึกษาไม่ควรยึดตายตัวจนเปลี่ยนแปลง ไม่ได้ ในขณะเดียวกันจะต้องสามารถปรับตัวให้ทันสมัย ทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยเฉพาะในด้าน การจัดการเรียนการสอน ควรมีนวัตกรรมสอนใหม่ๆ มีการค้นคว้าและพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การสอนอย่าง สม่ำเสมอ ปรับปรุงอาคารที่ให้อากาศ ร่มรื่นเพื่อเอื้อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ทั้งเนื้อหาวิชา และ คุณธรรมจริยธรรมมากกว่าที่จะบอกความรู้หรือสอนหนังสือแบบธรรมดา เพราะวิชาการเรียนรู้หรือ กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน จะเป็นวิธีการที่ติดตัวนักเรียนซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ต่อการ ประกอบอาชีพ และพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่คุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง เหมาะสมและมีความสุขตลอดไป

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาคือ การที่ ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ให้ทันสมัย ปรับรูปแบบการบริหารและ ดำเนินการต่างๆให้เหมาะสมต่อพัฒนาการของผู้เรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งของสังคม ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยง ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ผู้บริหาร และครูภายในสถานศึกษา จะต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆจนประสบความสำเร็จ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (มงคล แส่นประเสริฐ, 2549) ความสามารถในการแก้ ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆจนประสบความสำเร็จ หรือ เป็นไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา การที่โรงเรียนจะมีประสิทธิผลได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม หลายฝ่ายที่มาร่วมทำงานร่วมกัน ความขัดแย้งทางความคิดย่อมเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะบุคคลแต่ละคน ย่อมมีความคิด ค่านิยม ความต้องการ และเป้าหมายต่างกัน ซึ่งบางครั้งความขัดแย้ง ก็เป็นสิ่งที่ดี

เพราะอาจจะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แต่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะมีผลดีต่อการพัฒนางาน เพราะว่า ถ้าหากมีความขัดแย้งมากเกินไปจะทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ขาดความร่วมมือในการทำงาน ทำลายความสามัคคี กลมเกลียวสร้างความเป็นศัตรู และนำไปสู่การลดประสิทธิภาพในการทำงานซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในการแก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์นั้น ขอมขึ้นอยู่กับวิธีแก้ปัญหาของผู้บริหาร

ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเกิดความราบรื่น เรียบร้อย และความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตนให้เหมาะสม ไม่ใช่อำนาจเผด็จการ ไม่ควรยึดกฎระเบียบโดยเคร่งครัดสิ่งได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานควรมีการยืดหยุ่นบ้าง แต่ไม่เสียประโยชน์หรือเป้าหมายขององค์กรผู้บริหารควรจะเป็นผู้สร้างความไว้วางใจให้กับผู้ร่วมงานเป็นที่ยอมรับมีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นที่ปรึกษาทั้งในเรื่องการเรียนการสอนเรื่องส่วนตัวอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการลดช่องว่างซึ่งกันและกันและควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยวิธีการต่างๆเช่นการยกย่องชมเชยและให้รางวัลในบางโอกาส

สรุปได้ว่าความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ในระดับที่เหมาะสมจะมีผลต่อการพัฒนางาน สามารถโน้มน้าวความคิด ค่านิยม ความต้องการ และเป้าหมายที่ต่างกันให้ปรับเปลี่ยนไปในทางเดียวกันได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาคือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูและบุคลากรร่วมกับการบริหารงานคือความสามารถพัฒนา นักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นผลสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

องค์กรมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้หาองค์กรนั้นๆได้มีระบบการวางแผนที่ดี เพราะการวางแผนที่ดีนั้นไม่เพียงแต่องค์กรเท่านั้นที่จะได้ผลสำเร็จ ผู้ปฏิบัติหรือคนในองค์กรนั้นก็จะมีผลสำเร็จของเขาด้วย (Glueck, 1980 อ้างถึงในรุ่ง แก้วแดงและชัยณรงค์ สุวรรณสาร, 2547) ทั้งนี้เนื่องจากการวางแผนที่ดีมีระบบจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนซึ่งช่วยให้ผู้ปฏิบัติทราบและสามารถปฏิบัติงานให้สอดคล้องนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการวางแผนยังช่วยให้ผู้บริหาร ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมนอกองค์กร อันเกิดอันเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และ

สามารถกำหนดแผนงานในอนาคตได้อย่างชัดเจน สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีระบบ ประกอบด้วย มนุษย์หรือคนจำนวนมาก มาร่วมกับดำเนินงานจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในชีวิตและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษานักการศึกษาและนักวิชาการได้พยายามที่จะศึกษาว่าปัจจัยที่สำคัญกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษานั้น มีปัจจัยใดบ้าง จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นักการศึกษาและนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นไว้หลายประการ ดังเช่น ฮิกเก็ต (Higgett, 1989 ; อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธ์, 2553) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 7 ประการ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจอันแน่วแน่ของบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ 5) การเน้นเป้าหมายของโรงเรียน 6) การสนับสนุนของผู้ปกครอง และ 7) การให้ความสำคัญโปรแกรมทางวิชาการ

จุมพล พุฒภัทรชีวิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา” พบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมีปัจจัยหลักอยู่ 5 ประการคือ 1) การมีบุคลากรที่มีคุณภาพ 2) มีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ 3) มีหลักสูตรที่เน้นทั้งวิชาการและปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 4) ผู้เรียนที่จบออกไปมีความสามารถ และคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาด 5) มีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก และมีอาคารสถานที่ที่เพียงพอและสะอาดเรียบร้อย ตลอดจนมีอุปกรณ์และสื่อการสอนที่พร้อมและทันสมัย

บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) อธิบายว่า ปัจจัยที่สำคัญกับประสิทธิผลการจัดการศึกษามีหลายปัจจัย ส่วนสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยได้โรงเรียน ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านนักเรียนสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2551) ได้เสนอรายงานการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารโรงเรียน” โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ คือ 1) ด้านโรงเรียนและสถานที่ 2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย คุณลักษณะและภาวะผู้นำของผู้บริหาร และคุณลักษณะของครู 3) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 4) ด้านระบบ และวิธีการบริหาร และ 5) ด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและชุมชน

ศรัทธิตีพย์ ลัดดาวัลย์ (2550) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านคณาจารย์ ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับผู้เรียน

สงบ ประเสริฐพันธ์ (2553) กล่าวว่า ปัจจัยในการสร้างคุณภาพของสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ครูอาจารย์ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อาคาร และบริเวณ ส่วนปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนสภาพทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8(2) ไว้ว่าการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาโดยในมาตรา 8(6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นจากแนวคิดดังกล่าวพบว่าประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ คือ บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับศึกษาทุกฝ่าย ทั้งผู้ที่ปฏิบัติงานสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องที่มีใ้ค้อยู่ในสถานศึกษา ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของจุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) ศรีทิพย์ ลัดดาวัลย์ (2550) สงบ ประเสริฐพันธ์ (2553) 1) กล่าวว่า การดำเนินของสถานศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายคือ ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่นั้กการภาร โรงและนักเรียน ช่วยกันแบ่งเบารภาระความรับผิดชอบ การดำเนินงาน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป สถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 มุ่งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง ในการที่จะนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การดำเนินงานจะบรรลุ จุดมุ่งหมายดังกล่าว ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย นับตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน แวดล้อม ผู้ปกครอง องค์กรต่างๆ หน่วยงานต้นสังกัดเป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยการบริหาร (Input) ที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามพันธกิจของสถานศึกษา (output)

ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบข่ายในการวิจัยครั้งนี้ “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษาซึ่งทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน” ปัจจัยที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ปัจจัยภายในสถานศึกษา

ปัจจัยภายในสถานศึกษา หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆซึ่งเกิดขึ้นภายในสถานศึกษาและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ซึ่งทำให้ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้เรียนและ 4) ปัจจัยด้านทรัพยากร

1. บังคับผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารวรรณกรรมที่กล่าวถึงบังคับ ด้านผู้บริหาร กล่าวว่า ตัวแปรที่สำคัญเกี่ยวกับผู้บริหาร ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำระดับการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการจากการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อารุง จันทวานิช และคนอื่นๆ (2547) บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเจาะลึกเฉพาะ “พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร” เนื่องจากคุณสมบัติประการแรกของผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้บริหาร จะต้องมีความเป็นผู้นำ หรือภาวะผู้นำหมายถึง ความสามารถในการใช้อำนาจหน้าที่ และอำนาจบารมีให้เกิดประเกิดประโยชน์ในการบริหารงาน (สมบุญพรพรรณนาท, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับสมพงษ์ เกษมสิน (2546) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำ เป็นปัจจัยที่มีสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานเพราะผู้นำ เปรียบเสมือนดวงประทีปของโรงเรียน เป็นจุดรวมแห่งพลังของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารจึงเป็นเสมือนหลักชัยในการดำเนินงาน โดยเฉพาะต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลงานในส่วนร่วม ความสามารถและลักษณะของผู้นำ จึงมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของโรงเรียนพฤติกรรมผู้นำ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในขณะปฏิบัติงานร่วมกันในด้านความสามารถในการนำกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถ แก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งบำรุงขวัญและกำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารจะช่วยสร้างความผูกพันจะยกระดับ คุณธรรมและความประพฤตินำ และผู้ตาม ช่วยสร้างความผูกพันกับสถาบัน มิใช่ตำแหน่งหน้าที่แต่กระตุ้นให้ตระหนักถึงเป้าหมายหลักของสถาบันอันจะนำมาซึ่งประสิทธิผลของการบริหารการศึกษา กู๊ดฮาร์ท (Goodhart, 1990) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของครูใหญ่ด้านมุ่งงานสามารถอธิบายประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญ

แดเนี่ยล แคทซ์ เรียกว่ามิติมุ่งคนงานและมิติมุ่งผลผลิต แอนดรู ฮอลฟิน เรียกว่า กิจสัมพันธ์ กับ มิตรสัมพันธ์ เบลคและมูตัน เรียกว่า มิติมุ่งที่ผลิตผลกับมิติมุ่งที่คน แทนเนนบอม และ ชมิกซ์ ใช้คำว่า เอาหัวหน้าเป็นศูนย์กลางกับเอาลูกน้องเป็นศูนย์กลางเป็นต้น (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2546)

เซอร์จิโอวานนี และคาร์เวอร์ (Sergiovanni and Carver, อ้างถึงในเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2546) ได้สรุปว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะแสดงความเป็นผู้นำใน 3 ประการ คือ

1. พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) พฤติกรรมมุ่งงาน คือ มุ่งในการปฏิบัติการกิจของกลุ่มให้สำเร็จ 2) พฤติกรรมมุ่งคน คือ สนใจในบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ให้ความสนใจในเรื่องความมั่นคงปลอดภัย การยอมรับนับถือ เป็นต้น

2. พัฒนาคอนอื่น ได้แก่ พัฒนาทั้งครูผู้สอนและนักเรียน

3. หน้าที่ของผู้นำ กลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียน ต้องแสดงบทบาทผู้นำของกลุ่มใน 2 ประการคือ 1) บทบาทในการปฏิบัติภารกิจของกลุ่ม 2) บทบาทในการสร้างกลุ่ม สต็อกคิลล์ (Stogdill อ้างถึงในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2545) ได้สรุปลักษณะของผู้นำที่ดี ไว้ดังนี้

- 3.1 ลักษณะทางกาย ผู้นำต้องเป็นผู้ที่แข็งแรง มีร่างกายเป็นสง่า
- 3.2 ภูมิหลังทางสังคม ผู้นำ เป็นผู้มีการศึกษาและเป็นผู้มีสถานะทางสังคมดี
- 3.3 สติปัญญา ผู้นำ เป็นผู้มีความสติปัญญาสูง มีการตัดสินใจดี และมีทักษะในการสื่อความหมายและการพูด
- 3.4 บุคลิกภาพ ผู้นำ เป็นผู้ที่มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ มีจริยธรรม มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
- 3.5 ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ผู้นำ เป็นผู้ที่ปรารถนาจะทำดีที่สุด ปรารถนาที่จะรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งทำงาน
- 3.6 ลักษณะทางสังคม ผู้นำ เป็นผู้ที่จะร่วมมือกับคนอื่น มีเกียรติ และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและคนอื่นๆ เข้าสังคมไม่เก่ง และมีความเฉลียวฉลาดในการเข้าสังคมจากการสังเคราะห์งานวิจัยในระยะหลังๆ สต็อกคิลล์ (Stogdill) พบว่ามีคุณลักษณะของผู้นำบางประการที่พบเสมอในผู้ที่มีประสิทธิผล ซึ่งได้แก่ รู้จักเสี่ยง มีความแข็งแรง มีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบ มีความเพียรพยายาม มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานได้สำเร็จ มีความสามารถที่จะจัดการความเครียด มีความสามารถที่มีอิทธิพล (influence) ต่อคนอื่น และมีความสามารถที่จะประสานพลังทั้งหลายเพื่อการทำงานให้สำเร็จ

พนัส หันนาภินทร์ (2544) ได้จำแนกคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารการศึกษาไว้ 2 ประการคือ

1. คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วย ความมีสุขภาพดี ความเฉลียวฉลาด ความประพฤติดีอารมณ์มั่นคง มีความสามารถในการแสดงซึ่งความคิด ความไม่เห็นแก่ตัว ความรู้จักเกรงใจผู้อื่นการมีไหวพริบปฏิภาณที่ดี เป็นต้น
2. คุณลักษณะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย
 - 2.1 ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ความรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.2 ระดับความรู้ หมายถึง ระดับการศึกษาที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งไม่ควรต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ระดับการศึกษานี้ เป็นเครื่องแสดงถึงความสามารถทางสติปัญญาความรู้ที่นำไปประกอบคุณลักษณะอื่นๆ

2.3 ประสพการณ์ ผู้บริหารที่ดี ส่วนใหญ่มีประสพการณ์ในการทำงานหรือผ่านงานต่างๆมาแล้ว ประสพการณ์จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น ซึ่งช่วยให้มีความมั่นใจ ได้ดีขึ้น

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2551) เสนอรายงานสรุปผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา” สรุปคุณลักษณะและภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นสังกัดกรมสามัญศึกษา ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีจิตสำนึก มุ่งมั่นในการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน
2. มีเวลาประจำอยู่สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด
3. มีความเสียสละทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์
4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเชื่อมค่อเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และท้องถิ่น
5. มีน้ำใจและมีจิตใจที่คิ่งามค่อเพื่อนร่วมงาน ชุมชน และท้องถิ่น
6. ให้เกียรติ ยกย่อง ให้การยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็นและคุณค่าของเพื่อนร่วมงานอย่างเสมอภาค
7. วางค้วนำเคารพ และเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่ผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความเสียสละ ความอดทน การอุทิศตน ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ
8. สร้างความสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน
9. ให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการสอนของครู ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ การผลิตสื่อการสอน การไปอบรมศึกษาดูงาน การให้การนิเทศ การติดตามงานอย่างค่อเนื่อง การศึกษาวรรณกรรมดังกล่าวมานี้ ข่อมแสดงได้ว่า “พฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหาร” มีความสำคัญอย่างมากในการบริหารสถานศึกษา และเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

2. ปัจจัยด้านผู้สอน หมายถึง คุณภาพของผู้สอน คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับลักษณะของครู อาจารย์ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้สอนนับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้สอนเป็นผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหาร และมีบทบาทสำคัญค่อวิถีชีวิตของผู้เรียนเมื่ออยู่ใน โรงเรียนค้วแปรที่นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คุณภาพของผู้สอน หมายถึง คุณลักษณะประจำค้วของผู้สอนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน เช่น วิธีการสอน ความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ วิธีการวัดผล การเรียนรู้ ความสนใจ ความเอาใจใส่ค่อนักเรียน การพัฒนาตนเองอย่างค่อเนื่องและทันค่อเหตุการณ์ เพราะผู้สอนหรือครูอาจารย์ มีบทบาทสำคัญค่อวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ครูผู้สอนวิชาชีพจะต้องเป็นแม่แบบและเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนแนวทางการประกอบอาชีพแก่นักเรียน ดังนั้นพฤติกรรมการสอนที่ดีของครู ย่อมผลักดันพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดำเนินไปในทางที่ดีด้วยครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาชีพ จะต้องมีความรู้ และความสามารถในการสอน และในวิชาชีพเฉพาะสาขาของตนด้วย โดยดำเนิน กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งผู้สอนจะต้องมีความรู้ ทักษะเจตคติและบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับลักษณะวิชาชีพ ที่สามารถทำ ให้ผู้เรียนมีความสามารถในวิชาชีพและพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ได้

ศิริมาส ไทยวัฒนา (2546) กล่าวว่า องค์ประกอบในการสอนที่แสดงถึงคุณภาพของครู สังเกตได้จากพฤติกรรมหลายประการ ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การ ประเมินผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การพูดของครูและ การควบคุมชั้นเรียนสถาบัน พัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2551) ได้เสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหาร โรงเรียน” โดยสรุปว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูใน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาดีเด่น สังกัดกรมสามัญศึกษา มีดังนี้ คือ ครูส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอน จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีความศรัทธาในอาชีพครูมีความเสียสละ ภาระต่อโรงเรียนและอุทิศเวลา ให้แก่นักเรียน และโรงเรียน เตรียมการสอน จัดทำแผนการสอน โคนเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม คิดเป็น ทำเป็น และรู้จักแก้ปัญหาเป็นเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ให้การนิเทศกันเอง นำผลการเรียนมาพัฒนาการเรียนการสอนและสอนซ่อมเสริมจากผล การศึกษานี้ย่อมแสดงว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษานั้นต้อง ประกอบด้วยครูที่มีคุณภาพ ดังนั้น คุณภาพของครูจึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหาร สถานศึกษา

3. ปัจจัยด้านผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียน คือ การปฏิบัติตนของผู้เรียน ในขณะที่เป็นนักเรียน เช่น ประดิษฐ์ปฏิบัติตนตามระเบียบของสถานศึกษาสนใจและตั้งใจเรียนอย่าง สม่าเสมอยินดีรับฟังข้อบกพร่องและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เชื่อมั่น ในตนเองและกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างสม่าเสมอ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพตามปกติการเรียนการสอนวิชาสามัญใน ชั้นเรียนผู้เรียนสามารถฟังและมองเห็นผู้สอน ได้ชัดเจน นักเรียนก็จะใช้ประสาทหูและตารับรู้และ คิดตามทำให้เข้าใจบทเรียน ได้ดีผู้สอนก็สามารถกระตุ้นและส่งเสริมนักเรียน นักศึกษาให้พฤติกรรม และปฏิบัติในทางที่ดีได้ สำหรับการเรียนการสอนวิชาชีพจำ เป็นต้องมีการฝึกทักษะและประสบการณ์ วิชาชีพต้องมีการสาธิตการปฏิบัติ การแสดงร่วมกัน ดังนั้นผู้เรียนต้องสนใจและตั้งใจเรียนอย่าง

สม่ำเสมอจึงจะเรียนรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ ในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติผู้เรียนและผู้สอนจะมีใกล้ชิดและความคุ้นเคยกันมาก เพราะผู้สอนจะต้องมีข้อเสนอ คำติ คำชมตลอดเวลา เพื่อให้ผู้เรียนรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนจึงสมควรที่จะรับฟังข้อบกพร่องต่างๆและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ ผู้เรียนและผู้สอนจะมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมากเพราะผู้สอนจะต้องดูแลและควบคุมการทำกิจกรรมรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้เสนอผลการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเอกชน” พบว่าคุณสมบัติดีเด่นด้านวิชาการและความประพฤตินักเรียนสัมพันธ์กับความสำเร็จในชีวิตและได้รับการยกย่องจากสังคม สามารถเป็นผู้นำและทำประโยชน์ต่างๆ ให้แก่สังคมได้จากข้อมูลดังกล่าวขอมแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของผู้เรียนเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งผลต่อตัวผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดให้ พฤติกรรมของผู้เรียนเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา

4. ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึง ความพร้อม และความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยพิจารณาในด้านคุณภาพ ความเพียงพอและความเหมาะสมอาคารสถานที่ หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอน และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและผู้สอน สถานศึกษาที่มีความพร้อมในเรื่องนี้ทั้งด้าน คุณภาพ ความเพียงพอ ความเหมาะสม จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดี ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีความสุขกับการเรียน ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ดังนั้นอาคารสถานที่จึงเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2551) ได้เสนอรายงานผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน” สรุปว่าปัจจัยด้านโรงเรียนและสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นสังกัดกรมสามัญศึกษา ทุกโรงเรียนมีอาคารเรียนและอาคารประกอบตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดมี ห้องพักครูและมุมพักผ่อน มีสนามกีฬา ห้องอาหาร ห้องประชุม ห้องกิจกรรมต่างๆ ห้องแนะแนว ห้องสมุด ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ และห้องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนห้องน้ำและห้องส้วมที่เพียงพอ บรรยากาศทั่วไปของโรงเรียนมีสนามหญ้า สวนหย่อม ที่นั่งพักผ่อน พื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร ปลูกไม้ดอกไม้ประดับและไม้ยืนต้นมีการตกแต่งอาคารเรียนทำให้ทุกโรงเรียนแลดูสวยงามเป็นระเบียบและร่มรื่น เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่งและสามารถปลูกฝังให้นักเรียนร่วมมือกันในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นทุกโรงเรียนยังมีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษา

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา” พบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนมีความพร้อม เพราะมีบริเวณกว้างขวาง ห้องเรียนบางห้องปรับอากาศ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ส่วนห้องที่ไม่ปรับอากาศจะมีพัดลมเพดาน อาคารโรงอาหาร มีร้านค้ามากมายและราคาไม่แพง นอกจากนี้ยังมีร้านจำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอนและการฝึกทักษะวิชาชีพนั้นก็มีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาองค์ความรู้แก่ผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและมีความชำนาญในวิชาชีพ ช่วยให้ผู้สอนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะวิชาอุปกรณ์ สื่อการเรียน วัสดุฝึกทักษะวิชาชีพ ควรจะมีความเหมาะสม ทันสมัย และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ประสบการณ์และสามารถสร้างสรรค์ผลงาน ได้อย่างมีคุณภาพช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งจะสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา จุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา” พบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนในระดับสูงเพราะงบประมาณในการจัดซื้อเพียงพอ และพบว่ามีอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ลักษณะอุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใหม่และทันสมัย ซึ่งเป็นนโยบายของโรงเรียนที่เน้นให้นักเรียนได้มีประสบการณ์กับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อที่จะได้สามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูผู้สอนสามารถใช้อุปกรณ์การสอน เช่น แผ่นใส วิดีโอ ได้อย่างสะดวกเมื่อต้องการใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึงความพร้อมความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ โดยคำนึงถึงด้านคุณภาพและความเหมาะสมของอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สินและสิ่งของที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เช่น มีห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติ อาคารเรียน อาคารประกอบที่ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน การสอน มีวัสดุ ครุภัณฑ์สำหรับฝึกปฏิบัติ มีอุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยประกอบการเรียนการสอน

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ที่เกิดจากภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษา ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาและเป็นการสร้างคุณภาพของสถานศึกษา สงบ ประเสริฐพันธ์ (2553) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความ

ร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยสร้างแผนภาพเป็นการบริหารเป็นรูป “คน” และส่วนที่เป็นขา 2 ข้างที่ยืน หนักสนับสนุนคุณภาพของโรงเรียนเพื่อสร้างคุณภาพของประชาชนคนไทยในอนาคตนั้น ขาข้างที่ หนึ่งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน โดยองค์กรต่างๆ ของภาครัฐ อันได้แก่องค์กรในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ซึ่งล้วนมีศักยภาพหลากหลายในการส่งเสริมโรงเรียนส่วนขาอีกข้างหนึ่งเป็น การกิจหน้าที่ขององค์กรเอกชนซึ่งตระหนักในความสำคัญของการศึกษาจึงได้มีส่วนร่วมในการ เกื้อกูลสนับสนุนการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีศักยภาพ และประสบความสำเร็จ ริชาร์ดสัน และไวน์ (Richardson and Wynne) ทอฟเลอร์ (Toffler อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธ์, 2553) กล่าวว่าปัจจัยภายนอกมีอิทธิพลต่อคนและสังคม ซึ่งรวมไปถึงกระบวนการจัดการศึกษาด้วย ส่วนสตีร์ (Steers อ้างถึงในรุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร, 2547) กล่าวว่า องค์กรที่มี ประสิทธิภาพมากที่สุดถูกกำหนดโดยปัจจัยภายนอกมีหลายประการด้วยกันในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ ศึกษาจากปัจจัย 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง 2) ปัจจัยด้านชุมชน

ปัจจัยด้านผู้ปกครอง หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครอง ได้แก่ การที่พ่อ แม่หรือ ผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาให้ความร่วมมือด้านต่างๆ กับสถานศึกษา เช่น ยินดีเข้าร่วม กิจกรรมของสถานศึกษา ร่วมเสนอความคิดเห็นในการบริหารการศึกษา รวมทั้งการสนับสนุน และจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8(2) ไว้ว่า การจัดการศึกษา ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยในมาตรา 8(6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ดังนั้นสังคมและชุมชน จึงถือเป็นปัจจัย สำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาช่วยทำให้ สถานศึกษามีความมั่นคง ความเจริญก้าวหน้าและสามารถจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการ ของสังคมผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่และผู้ดูแลเลี้ยงดู นักเรียน นักศึกษาซึ่งต้องดูแลด้านความ เป็นอยู่ ความประพฤติการศึกษาล่าเรียน และค่าใช้จ่ายต่างๆ ของนักเรียน การที่ผู้ปกครองให้ความ ร่วมมือกับสถานศึกษา เช่น การไปร่วมประชุมที่โรงเรียน ร่วมเป็นกรรมการของโรงเรียนเป็น วิทยากร เป็นสมาชิกของสมาคมครูและผู้ปกครอง ฯลฯ จะทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับลูกหลานของตนการดำเนินงานของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดและการบริหารการศึกษา ของโรงเรียน การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาจะเป็นการช่วยกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่ เกิดขึ้นได้อย่างดีผู้ปกครองอาจปรึกษากับครูผู้สอนทำให้ทราบความก้าวหน้าของบุตรหลาน หรือถ้า มีปัญหา ก็จะร่วมมือกันแก้ไข ไม่ต้องแบกรับภาระไว้ตามลำพังโดยเฉพาะในสภาพปัจจุบันที่โลก เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สำหรับผู้ปกครองบางคนมีปัญหา รวมทั้งภารกิจส่วนตัวจนไม่พร้อม

ที่จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียน และบางคนอาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องผลดีของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจึงละเลยและไม่สนใจ เมื่อเข้าขั้นวิกฤตแล้วจึงสนใจ เช่น ไปโรงเรียนเมื่อนักเรียนถูกไล่ออก หรือติดสารเสพติดร้ายแรง หรือขาดเรียนติดต่อกันเป็นเวลานาน เป็นต้นความร่วมมือของผู้ปกครองกับสถานศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์อีกหลายประการ เช่น การที่ผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากรให้สถานศึกษา จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ที่หลากหลาย เนื่องจากผู้ปกครองมีความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ แตกต่างกันหลายสาขาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ผู้ปกครองจะได้ทราบนโยบายการบริหาร ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมบริหารสถานศึกษาด้วย โรงเรียนก็ได้ทราบความต้องการของผู้ปกครองและปัญหาต่างๆ ของนักเรียน รวมทั้งผู้ปกครองด้วย จะได้ช่วยกันหาทางแก้ไขต่อไป ซึ่งเป็นการประสานประโยชน์ระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา เป็นผลให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้ประสบความสำเร็จ จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา” พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนประการหนึ่ง ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2553) และจะสอดคล้องกับฮิกเก็ต (Higgett อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธ์, 2553) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโรงเรียนในทรรศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์จังหวัดพบว่าองค์ประกอบด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน ดังนั้นความร่วมมือของผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในการศึกษาวิจัยนี้ จึงกำหนดให้ปัจจัยด้านผู้ปกครองหมายถึงความร่วมมือของผู้ปกครอง ได้แก่ การที่พ่อ แม่หรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาให้ความร่วมมือด้านต่างๆ กับสถานศึกษา เช่น ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา ร่วมเสนอความคิดเห็นในการบริหารการศึกษา รวมทั้งการสนับสนุน และจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา

ปัจจัยด้านชุมชน หมายถึง ความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนหรือการให้ความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ขององค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การให้ความร่วมมือและการสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้เรียน เป็นต้น องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ตัวแทนของชุมชน หน่วยงานราชการ บริษัทห้างร้าน โรงงาน มูลนิธิต่างๆ เป็นต้น องค์กรต่างๆ เหล่านี้สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันต้องมีการช่วยเหลือการพึ่งพาอาศัยกันจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งภาคธุรกิจและภาคการศึกษา การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของสังคมให้ผู้จบการศึกษามีงานทำมีรายได้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ

นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ยังมีปัจจัยอีกหลายประการที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เช่น ที่ตั้งสถานศึกษา จำนวนผู้สอนต่อจำนวนผู้เรียนความสามัคคีของบุคลากรขวัญและกำลังใจของบุคลากรในสถานศึกษา ระบบการบริหาร ฯลฯ แต่สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาเฉพาะปัจจัยภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านทรัพยากร ส่วนปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้ปกครองและปัจจัยด้านชุมชน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษา

มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะพบความสำเร็จในการทำงานหรือปฏิบัติราชการ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และการจัดการ จากทรัพยากรบริหารทั้ง 4 ประการนี้ คนเป็นทรัพยากร ที่สำคัญที่สุดและต้องทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกับคนอื่น มนุษย์สัมพันธ์มีบทบาทที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จในการทำงาน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานกับคน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2545)

มอทท์ (Mott, 1972 ; อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2553) มีแนวความคิดว่าในการที่จะวัดความสำเร็จขององค์กรได้ด้วยปัจจัย 8 ประการ ได้แก่

1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ที่ผู้ร่วมงานทุกคนในองค์กรได้สร้างขึ้น
2. ความสำเร็จในงานย่อยแต่ละงาน
3. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาของบุคลากรแต่ละคน ในการทำงาน
4. ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาของกลุ่มในการทำงาน
5. ความสำเร็จในการประสานงานเพื่อแก้ปัญหาระหว่างบุคคลในองค์กรกับงานที่ทำ
6. สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างบุคคลในองค์กรกับงานย่อยที่ได้รับมอบหมาย
7. ความสำเร็จในการสนองต่อความต้องการของบุคคลในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล

8. ระดับของความสำเร็จที่ผู้บริหารตั้งไว้

นอกจากนี้ มอทท์ ยังได้กำหนดตัวแปร 3 ตัว เป็นเครื่องตัดสินความสำเร็จขององค์กร ได้แก่

1. ผลงานขององค์กร (Productivity) ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพของผลงานที่สำเร็จ

2. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย ปัญหา การพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาเพื่อการปรับตัว ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์เทคโนโลยีและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา

3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยน (Flexibility) ต่อสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น

ส่วน สเตียร์ส (Steers, 1977 ; อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร, 2547) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรสำคัญ ซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร มีดังนี้

1. ลักษณะขององค์กร มีการกระจายอำนาจ มีการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ อย่างเป็นทางการขององค์กร มีขนาดขององค์กรที่เหมาะสม

2. ลักษณะของสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายในและความสามารถในการคาดคะเนสภาวะของสภาพแวดล้อม

3. ลักษณะของบุคลากรในองค์กร ความสามารถในการสรรหาและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรองค์กรจะต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

4. ลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ เช่น มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน และแน่นอน การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกลูเอค (Glueck, 1980 ; อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดงและชัยณรงค์ สุวรรณสาร, 2547) ได้กล่าวว่า องค์กรจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ หากองค์กรนั้นๆ ได้มีระบบการวางแผนที่ดี เพราะการวางแผนที่ดีนั้นไม่เพียงแต่ องค์กรเท่านั้นที่จะได้รับผลสำเร็จ ผู้ปฏิบัติหรือคนในองค์กรนั้นก็จะได้รับผลสำเร็จของเขาด้วย จากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษาดังกล่าว อาจจะสรุปได้ว่าการที่ สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นจะมีปัจจัยอยู่หลายประการ อาทิเช่นความชัดเจนของ วัตถุประสงค์ของการทำงานของหน่วยงาน ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากรและของ หน่วยงาน ตลอดจนนโยบายการบริหารของหน่วยงานนั้นๆ

ดัชนีที่บ่งชี้เกี่ยวกับความสำเร็จของสถานศึกษา

ได้มีนักการศึกษาและสถานศึกษาแต่ละแห่งได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ความสำเร็จของสถานศึกษาไว้แตกต่างกันไป เช่น รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร, (2547) ได้ ศึกษาและสำรวจเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดความสำเร็จขององค์กรและได้เสนอไว้ 19 เกณฑ์ ดังนี้

1. ความมีประสิทธิภาพโดยทั่วไป หมายถึง ระดับความมากน้อยของความสำเร็จที่ องค์กรสามารถบรรลุถึงเป้าหมายโดยการพิจารณาเกณฑ์ใดๆให้มีจำนวนมากที่สุดเพื่อตัดสิน ประสิทธิภาพขององค์กร

2. คุณภาพ หมายถึง คุณภาพของผลผลิต หรือคุณภาพของการบริหารพื้นฐานขององค์กร
3. ผลผลิต หมายถึง ปริมาณของผลงานหรือผลผลิตหลัก
4. ความพร้อม หมายถึง ความเป็นไปได้ขององค์กรต่อการปฏิบัติงานที่จำเพาะเจาะจงเมื่อมีการขอร้อง
5. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ และเกณฑ์อื่นๆ ที่กำหนดไว้
6. ผลสำเร็จ หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน เมื่อหักต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ เรียบร้อยแล้ว
7. การเติบโต หมายถึง การขยายตัวขององค์กร หรือการเพิ่มขนาดในสิ่งต่างๆ เช่น พนักงาน เครื่องมือเครื่องใช้ ทรัพย์สิน หรือการริเริ่มใหม่ๆ ที่แตกต่างไปโดยการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันในขณะนี้กับสภาพองค์กรที่ผ่านมา
8. การใช้ประโยชน์ จากสภาพแวดล้อม หมายถึง ความสามารถในการนำทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีอยู่อย่างจำกัด และจำเป็นต่อการปฏิบัติงานขององค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
9. ความมั่นคง หมายถึง การคงไว้ซึ่งโครงสร้าง หน้าที่และทรัพยากรไว้ได้ในระยะที่ผ่านมาและในช่วงการถูกกดดัน
10. การเปลี่ยนงานหรือการรักษาคนไว้ได้ หมายถึง อัตราการเปลี่ยนคนงานหรือความถี่ของผู้ลาออก
11. การขาดงาน หมายถึง ความถี่หรือจำนวนการขาดงานของพนักงาน
12. อุบัติเหตุ หมายถึง ความถี่หรือจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานที่ส่งผลให้เกิดการชะงัก ค่าใช้จ่ายงาน
13. ขวัญ หมายถึง กำลังใจหรือสภาพการจูงใจให้สมาชิกหรือพนักงานขององค์กรเกิดความพยายามทำงานเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อบรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร
14. การจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจหรือความรู้สึกพร้อมของพนักงานที่จะทำงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของงาน
15. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลหรือพนักงานมีต่อบทบาทหรืองานของตนในองค์กร กับผลการตอบแทนอย่างยุติธรรมจากองค์กรที่มอบให้
16. การยอมรับเป้าหมายขององค์กร หมายถึง ความยินยอมพร้อมใจรับเอาเป้าหมายขององค์กร โดยพนักงานซึ่งเชื่อว่าเป้าหมายนั้นถูกต้องและสมควรสามารถดำเนินการได้

17. ความขัดแย้ง ความสามัคคี ความเห็นที่แตกต่างกัน การไม่ประสานงานกันหรือการสื่อข้อความที่ไม่ตรงกันหรือการขัดแย้งทั้งทางวาจาและกายเรียกว่า “ความขัดแย้ง” ส่วนความสามัคคี หมายถึง ความชอบพอกัน ความพร้อมเพรียงในการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี มีการติดต่อ สื่อสารดีเปิดเผยและประสานงานกันดี

18. การยืดหยุ่น การปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์วิธีการในการทำงาน เพื่อการสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม

19. การประเมินโดยสภาพแวดล้อม คือ การประเมินผลองค์การ โดยบุคคลและองค์การในสภาพแวดล้อมที่องค์การมีความสัมพันธ์ ในด้านความถี่ ความศรัทธา ความเชื่อมั่นและการให้การสนับสนุน ที่กลุ่มคนทั่วไปให้แก่องค์การ

การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีปัจจัยที่ชี้วัดประสิทธิผลหลายประการและหลายระดับ (มองครอบคลุมทั้งระบบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเป็นเพียงตัวชี้วัดหนึ่งเท่านั้น การประเมินผลเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาของสถานศึกษา (วิระยุทธ ชาติกาญจน์, 2552)

วิสุทธิ ราตรี (2552) ได้ศึกษาปัจจัยผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนด้านโครงการมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ แรงจูงใจในการปฏิบัติตามโครงการและการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนปัจจัยด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนมีอยู่หกปัจจัยคือ ความคิดริเริ่มในการพัฒนาประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มนุษยสัมพันธ์ จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมและความเอื้ออำนาจภายในตนกล่าวโดยสรุปดัชนีที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาดังกล่าว อาจสรุป เป็นดัชนีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำผู้บริหารองค์การปริมาณและคุณภาพของผลผลิตและพฤติกรรมของบุคคลในองค์การ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของ โรงเรียนและปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา มีผู้วิจัยไว้หลายแนวทางและหลายกรอบความคิดจึงขอนำเสนอเรื่องที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา โดยนำเสนอ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

อรรถศร สุขทะเล (2553) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะวิชาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานไฟฟ้ากำลังในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยหลักสูตร ปัจจัยครูผู้สอน ปัจจัยผู้เรียน ปัจจัยสนับสนุน และระดับการพัฒนาทักษะวิชาชีพของนักศึกษา สาขางานไฟฟ้ากำลังภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยภายในสถานศึกษาทุกปัจจัยได้แก่ ปัจจัยหลักสูตร ปัจจัยครูผู้สอน ปัจจัยผู้เรียน และปัจจัยสนับสนุน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทักษะวิชาชีพของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ปัจจัยภายในสถานศึกษาทั้ง 4 ปัจจัยร่วมกันส่งผลต่อทักษะวิชาชีพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีระดับการส่งผลได้ร้อยละ 47.1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปรในแต่ละปัจจัยทั้ง 9 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อทักษะวิชาชีพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีระดับการส่งผลได้ร้อยละ 64.0
4. ปัจจัยภายในสถานศึกษาทั้ง 4 ปัจจัย มีตัวพยากรณ์ที่ดี 3 ปัจจัย โดยตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือปัจจัยผู้เรียน รองลงไปได้แก่ ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยครูผู้สอน ตามลำดับ ร่วมกันพยากรณ์ทักษะวิชาชีพของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 46.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปรทั้ง 9 ตัวแปร มีตัวพยากรณ์ที่ดี 7 ตัวแปร โดยตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ คุณลักษณะของผู้เรียน รองลงไปได้แก่ คุณลักษณะของครูผู้สอน เครื่องมือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศักยภาพของครูผู้สอน โครงสร้างของหลักสูตร และศักยภาพของผู้เรียน ตามลำดับความร่วมมือกันพยากรณ์ทักษะวิชาชีพของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีระดับความสามารถในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 63.6

5. สมการพยากรณ์ทักษะวิชาชีพของนักศึกษา มีดังนี้

ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานคือ $\hat{Z}_2 = 0.281Z_7 + 0.268Z_{10} + 0.228Z_4$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}_2 = 0.251 + 0.389X_7 + 0.232X_{10} + 0.275X_4$ เมื่อให้ตัวแปรของปัจจัยภายในสถานศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ที่ดี สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_2 = 0.622Z_8 + 0.582Z_5 + 0.455Z_2 + 0.364Z_{12} + 0.267Z_6 +$

$0.201Z_3 + 0.180Z_9$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}_2 = 0.618 + 0.822X_8 + 0.670X_5 + 0.637X_2 + 0.253X_{12} - 0.296X_6 + 0.221X_3 + 0.221X_9$

อุษา ยิ่งยง (2553) ศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพสูงกว่าภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 อยู่ในระดับดีทุกด้าน และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับได้แก่ ความมีบารมี การคล้อย การกระตุ้นการใช้ปัญหา การมุ่งสัมพันธ์เป็นรายคน

ปรีชา ปัญญาณฤพล (2552) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4” ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
4. ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านผู้ปกครอง และด้านผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.949 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กได้ 90.10 เปอร์เซ็นต์

วาสนา ไชยพรรณนา (2553) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ” ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมาก
2. ครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ครูผู้สอนมีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีประสิทธิผลโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ด้านการเป็นคนที่มีความสุขและด้านการเป็นคนดี มีประสิทธิผลอยู่ใน ระดับมาก ส่วนด้านการเป็นคนเก่งมีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

4. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อ องค์กรของครู มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านขนาดโรงเรียน ไม่มี ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม และเมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สมุณฯ จุฬาลงกรณ์ (2554) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวแปรปัจจัยประกอบด้วย ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน ปัจจัยด้าน ครู ได้แก่ การปฏิบัติงานตามบทบาทและบุคลิกลักษณะของครู ในโรงเรียนเอกชน ระดับก่อน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ความสามารถในการปรับตัวของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และความสามัคคีของครู อยู่ในระดับมาก

3. ตัวแปรสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พฤติกรรมแบบมุ่งงาน พฤติกรรมแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติงานตามบทบาทและบุคลิกลักษณะของครู มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ .01

4. ตัวแปร สภาพแวดล้อมของโรงเรียน พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน การปฏิบัติงานตาม บทบาทและบุคลิกลักษณะของครู มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 68.00 ประถมศึกษาด้านการเป็นคนเก่ง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับด้านการเป็นคนดีและด้านการเป็นคนที่ มีความสุข

โดยที่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กรของครู และปัจจัยด้านขนาดโรงเรียน สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาได้ 36.60 % ($R = .605$)

4. ปัจจัยภาวะผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร และปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กรของครู ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สำหรับปัจจัยด้านขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการเป็นคนดี โรงเรียนขนาดกลางมีประสิทธิผลารจัดการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไม่ต่างกัน

ด้านการเป็นคน เก่ง โรงเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

การเป็นคนที่มีความสุข โรงเรียนขนาดกลางมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

จันทรานี สงวนนาม (2553) ศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียนและความพึงพอใจในงานที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและโรงเรียนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จมีปัจจัยด้านชีวสังคม ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ อาชวราชการ ขนาดโรงเรียน จำนวนครู และมีความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานมากกว่าความสัมพันธ์ มีพฤติกรรมการตัดสินใจมุ่งเน้นกระบวนการมากกว่ามุ่งเน้นผลลัพธ์ของงานมีพฤติกรรมการสื่อสารแบบมุ่งการรับรู้ข่าวสาร โดยทั่วกันมากกว่ามุ่งความถูกต้องของข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีพฤติกรรมการแก้ปัญหาโดยวิธีระดมสมองมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จเพศชาย อายุระหว่าง 10-25 ปี ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีพฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตัวแปรปัจจัยด้านเพศชาย อายุ อาชวราชการ ขนาดโรงเรียนและจำนวนครู โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีบรรยากาศของโรงเรียนดีกว่า แต่มีความพึงพอใจในการทำงานระดับปานกลางและไม่แตกต่างกัน แต่ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จมีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าครูในโรงเรียน

ประสบผลสำเร็จคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารรวมทั้งปัจจัยบางประการสามารถทำนายความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษาด้วยวิธีระดมสมองและวิธีระบบการเป็นผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียนและความพึงพอใจของครู ตัวแปรปัจจัยทุกตัวรวมตัวกันสามารถทำนายความสำเร็จของโรงเรียนได้

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน” พบว่า

1. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางการบริหาร (ครูใหญ่ ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต) แต่จะแปรปรวนไปตามวุฒิการศึกษาของครูใหญ่
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทุกด้าน คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริหาร และปัจจัยด้านครู
3. สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยในปัจจัยด้านต่างๆ กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน พบว่าตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ขนาดโรงเรียนการได้รับการอบรมทางการบริหาร พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ความสามัคคีของครูและการได้รับการสนับสนุนของสังคมครู

ฉันทัญ เงามาย (2553) ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายการศึกษาที่ 2 แกลงบูรพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2” พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนมีทัศนคติทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับมากและด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จุมพล พุฒภัทรชีวิน (2553) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา” โดยเลือกศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เป็นการศึกษากรณี (Case Study) ผลการศึกษาสรุปได้ว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทั้งสองแห่งมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จคล้ายคลึงกันอยู่ 5 ปัจจัย คือ

1. การมีบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งเริ่มจากการคัดเลือก การพัฒนาและรักษาอย่างเป็นระบบ
2. มีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ มีค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดีเป็นที่พึงพอใจของบุคลากร

3. มีหลักสูตรที่เน้นทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ตลอดจนมีกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น ภาษาอังกฤษคอมพิวเตอร์และความเป็นระเบียบวินัย

4. ผู้เรียนที่จบออกไปมีความสามารถและคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาด

5. มีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก มีอาคารสถานที่ที่เพียงพอและสะอาดเรียบร้อย ตลอดจนมีอุปกรณ์และสื่อที่ทันสมัย

บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคาทอลิก” พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษา ได้แก่

1. ปัจจัยด้านโรงเรียน พบว่าขนาดของโรงเรียนและอัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหารและครูผู้สอนมากกว่า

2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ พฤติกรรมผู้นำระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยด้านครู หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวกับลักษณะของครูในด้านความพึงพอใจความสามัคคีและการสนับสนุนทางด้านสังคมของครู ปัจจัยด้านครูมีสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะครูเป็นร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับครูใหญ่และมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียน ครูเป็นทั้งแม่แบบและผู้ประสิทธิประสาทความรู้ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและวิชาการแก่นักเรียน

4. ปัจจัยด้านนักเรียน หมายถึง ภูมิหลังหรือข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน สามารถสอบถามได้จากครูและนักเรียน ซึ่งได้แก่ ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง พฤติกรรมด้านการเรียน พฤติกรรมด้านสังคมในกลุ่มเพื่อนและการเรียนพิเศษ ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

มนตรี บุญธรรม (2551) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอยู่ในระดับมากด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการ

ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ศรีทิพย์ ลดาวัลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาระณีศึกษาวิทยาลัยพณิชยการพระเชตุพน” พบว่า

1. ปัจจัยในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษาในระดับมากได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร พฤติกรรมของคณาจารย์ และพฤติกรรมของผู้เรียน
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านนักเรียน นักศึกษาและด้านสถานภาพของวิทยาลัย
3. ปัจจัยในการบริหารทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุด
4. ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนักเรียน นักศึกษา เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมบูรณ์ เพ็ชรพิจิตร (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 1” พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีประสิทธิผลมากอยู่ในระดับ มาก ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก มีประสิทธิผลมากอยู่ในระดับ มาก ด้านความสามารถในการดำเนินการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ประสิทธิผลมากอยู่ในระดับมากและด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีประสิทธิผลมากอยู่ในระดับมาก

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2551) ได้เสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน” โดยศึกษาวิเคราะห์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานจนได้รับยกย่องว่าเป็นโรงเรียนดีเด่นใน 3 สังกัด คือ สังกัดกรมสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะผลการวิเคราะห์โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ดังนี้

1. ด้านโรงเรียนและสถานศึกษาโรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก มีพื้นที่ตั้งแต่ 11-270 ไร่ ทุกโรงเรียนมีอาคารเรียนอาคารประกอบอย่างเพียงพอบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดีนอกจากนั้นทุกโรงเรียน ยังมีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษา

2. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 คุณลักษณะและภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีดังนี้ 1) เป็นผู้มีจิตสำนึกมุ่งมั่นในการพัฒนาปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน 2) มีเวลาประจำ อยู่สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด 3) มีความเสียสละทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ 4) เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเชื่อมต่อเพื่อนร่วมงานชุมชนและท้องถิ่นความสามารถความคิดเห็นและคุณค่าของเพื่อนร่วมงานอย่างเสมอภาค 5) วางตัวน่าเคารพและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ร่วมงาน 6) สร้างความสัมพันธ์ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน 7) ให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการสอนของครู

2.2 คุณลักษณะของครูส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความศรัทธาในอาชีพครู มีความเสียสละ กระตือรือร้นและอุทิศเวลาให้แก่นักเรียนและโรงเรียน เตรียมการสอน จัดทำแผนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม คิดเป็นทำเป็นและรู้จักแก้ปัญหาเป็น เอาใจใส่ดูแลนักเรียน ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ให้การนิเทศกันเอง นำผลการเรียนการสอนและสอนซ่อมเสริม

3. ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการ ดังนี้ 1) จัดตามความถนัดและความสนใจของสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 2) จัดหลักสูตรประชาธิปไตย ในโรงเรียน 3) มีการพัฒนารูปแบบนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 4) ปลูกสร้างและเสริมสร้างนิสัยความเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม 5) สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากธรรมชาติ 5) จัดให้มีการเรียนการสอนที่มีการฝึกปฏิบัติจริง

4. ด้านระบบและวิธีการบริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการ ดังนี้ 1) มีการชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน 2) วางแผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปี 3) มีแผนพัฒนาโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการบริหาร 4) มอบงานตามลำดับสายงาน 5) ผู้บริหารปกครองแบบพี่น้อง 6) ผู้บริหารส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน 7) ผู้บริหารจัดสวัสดิการให้ผู้ร่วมงานและ 8) จัดบริหารงบประมาณตามระเบียบราชการ

5. ด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและชุมชน โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่การคมนาคมสะดวก ผู้ปกครองส่วนใหญ่อาชีพเกษตรกร รับจ้าง ฐานะค่อนข้างยากจน แต่ทุกคนให้ความร่วมมือและสนใจการศึกษาของบุตรหลาน

สาระสำคัญของการศึกษาวิจัยที่นำมากล่าวแสดงข้างต้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์กร หรือสถานศึกษามีหลายประการ โดยเฉพาะตัวผู้บริหารองค์กร หรือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะของผู้นำบุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถ การบริหารจัดการที่ดี อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์เหมาะสมและเพียงพอ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ความสัมพันธ์กับชุมชนรวมทั้งสถานที่ตั้งเหมาะสม เหล่านี้นับเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผล การบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษาและปัจจัยจากภายนอกสถานศึกษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

กูดแลค (Goodlad and Associates, 1982 ; อ้างถึงใน สุทฤษฎี ศรีไสย์, 2550) ได้ศึกษา เรื่องการโรงเรียน (Schooling) สรุปผลได้ดังนี้

1. ตัวทำนายที่ดีที่สุดของการประสพผลสำเร็จของโรงเรียนก็คือความสอดคล้อง ร่วมกันระหว่างเป้าหมาย (Goals) ครูผู้สอน (Teachers) ผู้บริหาร (Administrators) นักเรียน (Students) และผู้ปกครอง (Parents)
2. ครูผู้สอนใน โรงเรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องน้อยมากกับงานประเภทเสี่ยงอันตราย ระเบียบวินัยและการจัดการที่มีอยู่ในโรงเรียน
3. โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง จะเป็นสถานที่ที่ให้ครูมีอิสระทางวิชาการและมีส่วนร่วม ทางการตัดสินใจทางการศึกษาสูง
4. ครูในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะใช้เวลามากในการ สอนและนักเรียนจะใช้เวลา มากกับงานต่างๆ ที่เป็นการเรียนรู้
5. มีความแตกต่างกันเล็กน้อยในเรื่องเทคนิคและวิธีสอน ระหว่างโรงเรียนที่มี ประสิทธิภาพและโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ

เปอร์กี้ และสมิท (Perkey & Smith, 1983 ; อ้างใน บุญเรือน หมั่นทรัพย์, 2554) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ผล การ วิจัยข้อหนึ่งพบว่า การที่ครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันดี เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนในการจัดการศึกษาในทำนองเดียวกัน พาร์สัน (Parsons) ได้เสนอแนวคิด ว่า ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาองค์กรที่มีประสิทธิผล คือ ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและสอดคล้องกับแนวคิดของแคพลอว์ (Caplow) ที่ว่าความสามัคคีและความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นตัวแปรที่กำหนดประสิทธิผลขององค์กร (ภรณ์ กীরติบุตร, 2552) การศึกษาที่มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่บ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาของฮอเมอร์ (Homer, 1985; อ้างถึงใน วิรัช ตันตระกูล, 2539 โดยได้แยกแยะวิธีการศึกษาตามทฤษฎีสังคมวิทยาของ พาร์สัน (Parsons) ใน 4 เรื่อง คือ 1) การปรับตัวขององค์กร 2) การบรรลุเป้าหมาย 3) การผสมผสาน

และ 4) สิ่งที่ชอบเร้นอยู่ภายในผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะมีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างความสามัคคีของผู้ร่วมงาน ข้อตกลง นวัตกรรมและความเข้าใจการณ์ไกลของผู้ร่วมงาน

การวิจัย ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่จะช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความคาดหวังในความสำเร็จของงาน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) บรรยากาศในโรงเรียน 4) เป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนและ 5) โปรแกรมการประเมินผล

ผลงานวิจัยของ โอนีล (1987) พบว่าผู้บริหารทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานมาก และมีประสบการณ์บริหารมากจะทำให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานและเข้าใจงานยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิผลด้านการบริหารการศึกษามากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่าประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารการศึกษาย่อมสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Pandora, 1988 ; อ้างถึงใน บุญเรือน หมั่นทรัพย์, 2554)

ฮิกเก็ต (Higgett, 1989 ; อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธ์, 2553) ได้ศึกษาวิจัยในเรื่อง “ประสิทธิผลของโรงเรียน” กล่าวว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทรรศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 7 ประการ คือ

1. ผู้บริหาร โรงเรียน
2. ความร่วมมือร่วมใจอันแน่วแน่ของบุคลากรในโรงเรียน
3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
4. การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ
5. การเน้นเป้าหมายของโรงเรียน
6. การสนับสนุนของผู้ปกครอง
7. การให้ความสำคัญโปรแกรมทางวิชาการ

กู๊ดฮาร์ท (Goodhart, 1990) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม” ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมผู้นำ ของครูใหญ่ด้านมุ่งงานสามารถอธิบายประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรหรือโรงเรียนว่าเกิดจากปัจจัยภายในองค์กรหรือโรงเรียนซึ่ง ได้แก่ ลักษณะของผู้บริหารและบุคลากร นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ บรรยากาศในการทำงาน ความพึงพอใจของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ขนาดขององค์กร เป็นต้น และปัจจัยภายนอกโรงเรียน เช่น ความพึงพอใจของสังคมต่อคุณค่าของโรงเรียน ลักษณะสภาพแวดล้อมความร่วมมือของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับชุมชน ทรัพยากร สถานที่ตั้ง หน่วยงานบังคับบัญชาผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรต้องร่วมมือกันบริหารปัจจัยต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ เพื่อสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีการดำเนินตามขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากสถานศึกษาจำนวน 64 แห่ง ใน 5 อำเภอขนอม สิชล ท่าศาลา พรหมคีรี และนบพิตำ แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 64 คน และผู้สอน จำนวน 315 คน รวมทั้งหมดจำนวน 379 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประชากรทั้งหมดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน(Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน(ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555: 45) ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05)
แทนค่า

$$n = \frac{379}{1 + 379(0.05)^2}$$

$$= \frac{379}{1.95}$$

$$= 194.61 = 195 \text{ คน ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ } 0.05$$

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนประชากร				กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	ผู้บริหาร	ผู้สอน	รวม	จำนวน / คน	ร้อยละ
ขนอม	7	7	31	38	20	10.00
ลิซล	17	17	86	103	53	27.00
ท่าศาลา	23	23	110	133	68	35.00
นบพิตำ	5	5	32	37	19	10.00
พรหมคีรี	12	12	56	68	35	18.00
รวม	64	64	315	379	195	100.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำนวนนักเรียนในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร 6 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 67 ข้อ เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัย 4 ด้าน

- 1.1 ด้านผู้บริหาร จำนวน 13 ข้อ
- 1.2 ด้านผู้สอน จำนวน 11 ข้อ
- 1.3 ด้านผู้เรียน จำนวน 12 ข้อ
- 1.4 ด้านทรัพยากร จำนวน 10 ข้อ

2. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัย 2 ด้าน

- 2.1 ด้านผู้ปกครอง จำนวน 11 ข้อ
- 2.2 ด้านชุมชน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการผลิตบัณฑิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

- 1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จำนวน 7 ข้อ
- 2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก จำนวน 10 ข้อ
- 3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
- 4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ใช้เกณฑ์กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน และมาตราส่วนประมาณค่าจัดอันดับ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ดังนี้

มากที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น	5	คะแนน
มาก	ให้น้ำหนักเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้น้ำหนักเป็น	3	คะแนน
น้อย	ให้น้ำหนักเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น	1	คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีสร้างและคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน โดยตอนที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของสุวัฒนา พรหมศิริ (2546) ส่วนตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของสมบูรณ์ เพ็ชรพิจิต (2554) ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีปัจจัยและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา จากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม และดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ของข้อคำถามให้กะทัดรัด เข้าใจง่าย พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ
5. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงพร้อม โครงร่างวิทยานิพนธ์ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูและผู้สอน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เท่ากับ 0.951
7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ถึงกลุ่มตัวอย่างการวิจัยและให้ตอบแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยสอดซองปิดแสมบับพร้อมเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัย
3. กำหนดให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 15 วันภายหลังจากส่งแบบสอบถาม ถ้าไม่ได้รับภายในวันเวลาดังกล่าว ผู้วิจัยจะติดต่อทางโทรศัพท์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคืนมาได้ทั้งหมด 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป spss ต่อไป
4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์มาลงรหัส (Coding) เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตอนที่ 1) วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษานาเด็ก (ตอนที่ 2 และตอนที่ 3) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยกำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับปัจจัย/ประสิทธิผลมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับปัจจัย/ประสิทธิผลมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับปัจจัย/ประสิทธิผลปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับปัจจัย/ประสิทธิผลน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับปัจจัย/ประสิทธิผลน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regressions Analysis) เกณฑ์พิจารณาระดับความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) กำหนดไว้ดังนี้

0.08 – 1.00	หมายถึง	ความสัมพันธ์สูง
0.60 – 0.80	หมายถึง	ความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
0.40 – 0.60	หมายถึง	ความสัมพันธ์ปานกลาง
0.20 – 0.40	หมายถึง	ความสัมพันธ์ต่ำ
0.00 – 0.20	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์

4. สร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากปัจจัยการบริหาร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และเสนอผลงานวิจัย โดยการใช้ตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size)
X	แทน	ปัจจัยในการบริหาร
X ₁	แทน	ด้านผู้บริหาร
X ₂	แทน	ด้านผู้สอน
X ₃	แทน	ด้านผู้เรียน
X ₄	แทน	ด้านทรัพยากร
X ₅	แทน	ด้านผู้ปกครอง
X ₆	แทน	ด้านชุมชน
Y	แทน	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

**	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .01
t	แทน	ค่าที่ได้จากการทดสอบในสำคัญ
F	แทน	ค่าที่ได้จากการทดสอบในสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
พหุคูณ		
MS	แทน	Mean Square
SS	แทน	Sum of Square
df	แทน	องศาอิสระ
B	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนทั่วไป
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ประสิทธิภาพในการทำนาย
S.E.	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์
\hat{Y}	แทน	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา เมื่อทำนายในรูปคะแนนดิบ
\hat{Z}	แทน	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาเมื่อทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1.1 ชาย	78	40.0
	1.2 หญิง	117	60.0
	รวม	195	100
2.	ตำแหน่ง		
	1.1 ผู้บริหาร	64	32.9
	1.2 ผู้สอน	131	67.1
	รวม	195	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
3.	อายุ		
	3.1 20 – 30 ปี	11	5.60
	3.2 31 – 40 ปี	34	17.40
	3.3 41 – 50 ปี	52	26.70
	3.4 51 – 60 ปี	98	50.30
	รวม	195	100
4.	ระดับการศึกษา		
	4.1 ปริญญาตรี	132	67.70
	4.2 สูงกว่าปริญญาตรี	63	32.30
	รวม	195	100
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	4.1 1 – 10 ปี	29	14.90
	4.2 11 – 20 ปี	30	15.40
	4.3 21 – 30 ปี	90	46.20
	4.4 มากกว่า 30 ปี	46	23.60
	รวม	195	100
6.	จำนวนนักเรียนในโรงเรียน		
	6.1 นักเรียนต่ำกว่า 50 คน	71	36.4
	6.2 นักเรียน 51 – 100 คน	85	43.6
	6.3 นักเรียน 101 – 120 คน	39	20.0
	รวม	195	100

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และเพศชาย 78 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เป็นผู้สอนจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 ผู้บริหาร จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 51–60 ปี มากที่สุด จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 รองลงมาคืออายุ 41–50 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ที่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 ที่มีอายุระหว่าง 20–30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 11 คน

คิดเป็นร้อยละ 5.60 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 ประสบการณ์ในการทำงาน 21–30 ปี มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มากกว่า 30 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 11–20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 และผู้มีประสบการณ์ 1–10 ปี น้อยที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 มีจำนวนนักเรียนในโรงเรียน 51–100 คน มากที่สุดจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 รองลงมา ต่ำกว่า 50 คน จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 และนักเรียน 101–120 คน น้อยที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมและรายด้าน

ที่	ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ปัจจัยภายในสถานศึกษา			
1.1	ด้านผู้บริหาร	4.44	0.33	มาก
1.2	ด้านผู้สอน	4.49	0.33	มาก
1.3	ด้านผู้เรียน	4.45	0.37	มาก
1.4	ด้านทรัพยากร	4.44	0.35	มาก
	รวม	4.45	0.29	มาก
2.	ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา			
2.1	ด้านผู้ปกครอง	4.46	0.36	มาก
2.2	ด้านชุมชน	4.44	0.38	มาก
	รวม	4.45	0.34	มาก
	โดยรวม	4.45	0.29	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าปัจจัยภายในสถานศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาคือด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$) ด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.44$) ด้านทรัพยากร ($\bar{X} = 4.44$) มีค่าเท่ากัน ส่วนปัจจัยภายนอกสถานศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ด้านผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือด้านชุมชน ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา
ขนาดเล็ก ด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายข้อ

ที่	ด้านผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	กำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน	4.82	0.45	มากที่สุด
2.	อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจน	4.26	0.45	มาก
3.	มีการวางแผนล่วงหน้าในเรื่องต่างๆก่อนที่จะดำเนินการ เปลี่ยนแปลง	4.35	0.74	มาก
4.	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น	4.35	0.65	มาก
5.	นำข้อเสนอแนะของครูไปพิจารณาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์	4.35	0.74	มาก
6.	แจ้งให้ครูได้ทราบถึงความคาดหวังที่จะได้รับการปฏิบัติงานของครู	4.39	0.64	มาก
7.	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนางานอยู่เสมอ	4.43	0.69	มาก
8.	มีการปรับปรุงงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ	4.37	0.69	มาก
9.	การปฏิบัติต่อครูมีความเท่าเทียมกัน	4.38	0.76	มาก
10.	ใช้वासุภาพในทุกสถานที่และทุกโอกาส	4.44	0.76	มาก
11.	มีความรอบคอบสุขุมเยือกเย็น	4.52	0.65	มาก
12.	มีความยุติธรรมให้ความเสมอภาคต่อครูทุกคน	4.48	0.75	มาก
13.	มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน	4.52	0.68	มาก
	รวม	4.44	0.33	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมา คือมีความรอบคอบสุขุมเยือกเย็น ($\bar{X} = 4.52$) มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.52$) และอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้สอน โดยรวมและรายข้อ

ที่	ด้านครูผู้สอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน	4.74	0.52	มากที่สุด
2.	ครูมีการพัฒนานวัตกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.36	0.55	มาก
3.	ครูพัฒนาความสามารถทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา	4.33	0.76	มาก
4.	ครูมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ	4.39	0.67	มาก
5.	ครูสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.50	0.65	มาก
6.	ครูมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษาต้องการ	4.58	0.61	มาก
7.	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนางานอยู่เสมอ	4.71	0.56	มาก
8.	เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น รอบคอบ สุจริต และอ่อนโยน	4.36	0.60	มาก
9.	ใช้วาจาที่สุภาพในทุกสถานที่และทุกโอกาส	4.39	0.77	มาก
10.	แต่งกายเหมาะสมกับความเป็นครู	4.47	0.68	มาก
11.	มีวินัยในตนเอง	4.55	0.59	มาก
	รวม	4.49	0.33	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เพื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ เมตตา กรุณา และบุติธรรมต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.71$) และ ครูพัฒนาความสามารถทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

ที่	ด้านผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ประพฤติดิตนตามระเบียบของโรงเรียน	4.66	0.56	มากที่สุด
2.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.33	0.71	มาก
3.	มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ	4.31	0.83	มาก
4.	ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.29	0.81	มาก
5.	รับฟังข้อบกพร่องและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข	4.44	0.66	มาก
6.	สนใจเรียนและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.45	0.73	มาก
7.	เข้าใจทักษะในการจัดการและการทำงานให้สำเร็จ	4.43	0.75	มาก
8.	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.45	0.68	มาก
9.	คิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.46	0.75	มาก
10.	ความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก	4.42	0.69	มาก
11.	สามารถใช้ภาษาการสื่อสารได้ดี	4.58	0.59	มาก
12.	เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน	4.55	0.61	มาก
	รวม	4.45	0.37	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประพฤติดิตนตามระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.66$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สามารถใช้ภาษาการสื่อสารได้ดี ($\bar{X} = 4.58$) และมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.31$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านทรัพยากร โดยรวมและรายข้อ

ที่	ด้านทรัพยากร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	บริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.71	0.56	มากที่สุด
2.	ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	4.51	0.57	มาก
3.	วางแผนและการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนดำเนินงานและการพิจารณาจัดสรรเงินที่เป็นธรรมและโปร่งใส	4.57	0.63	มาก
4.	ควบคุมการดำเนินงานด้านการเงิน บัญชี และพัสดุ	4.56	0.76	มาก
5.	จัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินที่สะดวกรวดเร็วและถูกต้อง	4.43	0.58	มาก
6.	เก็บเอกสาร หลักฐานทางการเงินของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.35	0.79	มาก
7.	งบประมาณมีเพียงพอ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน	4.21	0.77	มาก
8.	มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งเสริมผู้เรียนให้แสวงหาความรู้	4.37	0.73	มาก
9.	ใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.39	0.69	มาก
10.	ตั้งอำนวยการความสะดวกเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้	4.32	0.73	มาก
	รวม	4.44	0.35	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าด้านทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือวางแผนและการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนดำเนินงานและการพิจารณาจัดสรรเงินที่เป็นธรรมและโปร่งใส ($\bar{X} = 4.57$) และงบประมาณมีเพียงพอ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.21$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้ปกครอง โดยรวมและรายข้อ

ที่	ด้านผู้ปกครอง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน	4.39	0.72	มาก
2.	ร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.46	0.64	มาก
3.	เอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.70	มาก
4.	ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน	4.53	0.68	มาก
5.	ส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี กีฬา และศิลปะของผู้เรียน	4.39	0.73	มาก
6.	ช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนกับ โรงเรียน	4.56	0.60	มากที่สุด
7.	ประเมินผลงานของผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา	4.46	0.71	มาก
8.	สนับสนุนให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.49	0.60	มาก
9.	ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร และงบประมาณกับสถานศึกษา	4.47	0.67	มาก
10.	ร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.56	0.59	มากที่สุด
11.	พัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	4.43	0.75	มาก
	รวม	4.47	0.36	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าด้านผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนกับ โรงเรียนและ ร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.53$) และสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน ส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี กีฬา และศิลปะของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.39$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านผู้ด้านชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ที่	ด้านชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ร่วมคิดและวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.63	0.60	มากที่สุด
2.	ร่วมสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการ ปฏิรูปการเรียนรู้	4.39	0.63	มาก
3.	เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.33	0.80	มาก
4.	ร่วมมือในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนและ สถานศึกษา	4.27	0.70	มาก
5.	ส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา	4.46	0.71	มาก
6.	ร่วมมือในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.45	0.69	มาก
7.	เป็นแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษา	4.49	0.65	มาก
8.	ติดตามข้อมูล ข่าวสารและความเคลื่อนไหวของ สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.51	0.66	มาก
9.	ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและงบประมาณใน การจัดการศึกษา	4.42	0.75	มาก
10.	ร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและครู	4.44	0.71	มาก
	รวม	4.44	0.38	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าด้านชุมชน โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ร่วมคิดและวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ ติดตามข้อมูล ข่าวสารและความเคลื่อนไหวของ สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.51$) และร่วมมือในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนและสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.27$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิผลในการบริหาร
สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน

ที่	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด	4.45	0.38	มาก
2.	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก	4.46	0.33	มาก
3.	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.47	0.34	มาก
4.	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.45	0.39	มาก
	รวม	4.46	0.30	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อจำแนกรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.46$) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดและด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.32$)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน

ที่	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนทำการสอน	4.68	0.54	มากที่สุด
2.	พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.43	0.62	มาก
3.	พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น	4.20	0.82	มาก
4.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นสูงสุดเป็นที่น่าพอใจ	4.44	0.69	มาก
5.	ส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการกับหน่วยงานต่างๆ	4.37	0.75	มาก
6.	พัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.52	0.69	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ที่	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7.	การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นสูงสุดของสถานศึกษาเป็นที่น่าพอใจ	4.52	0.75	มาก
	รวม	4.45	0.38	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) เพื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนทำการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.68$) รองลงมา คือพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นสูงสุดของ สถานศึกษาเป็นที่น่าพอใจ ($\bar{X}=4.52$) และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.20$)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสามารถในการพัฒนา นักเรียนมีทัศนคติทางบวก โดยรวมและรายด้าน

ที่	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	การพัฒนาตนเองให้มีความคิดที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.65	0.60	มากที่สุด
2.	นักเรียนมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.44	0.63	มาก
3.	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน	4.41	0.74	มาก
4.	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน	4.41	0.70	มาก
5.	นักเรียนมีความรักสามัคคีกัน	4.44	0.65	มาก
6.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการมีน้ำใจต่อทุกคนของนักเรียน	4.41	0.69	มาก
7.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในความประพฤติของนักเรียน	4.49	0.62	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ที่	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน	4.42	0.74	มาก
9.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในผลการเรียนของ นักเรียน	4.50	0.60	มาก
10.	นักเรียนที่สำเร็จในชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้รับการ ยกย่อง จากสังคม	4.56	0.60	มากที่สุด
	รวม	4.46	0.33	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการพัฒนาตนเองให้มีความคิดที่ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือนักเรียนที่สำเร็จในชั้นสูงสุด ของสถานศึกษาได้รับการยกย่องจากสังคม ($\bar{X} = 4.56$) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครองในการมีน้ำใจต่อทุกคน ของ นักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.41$)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ที่	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้เหมาะสม	4.62	0.60	มากที่สุด
2.	สถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงในทุกๆด้านในรอบ ปีที่ผ่านมาอย่างสม่ำเสมอ	4.35	0.62	มาก
3.	ครูมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสภาพ สังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	4.34	0.72	มาก
4.	ครูได้นำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	4.47	0.60	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ที่	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5.	ครูยอมรับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการดำเนินงาน	4.49	0.65	มาก
6.	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี	4.50	0.71	มาก
7.	ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู ในสถานศึกษา	4.57	0.57	มากที่สุด
	รวม	4.47	0.34	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้เหมาะสมและความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$) และครูมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.34$)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสามารถในการแก้ปัญหา
ภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน

ที่	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ผู้บริหาร ครู นักเรียน รับรู้ปัญหาต่างๆของสถานศึกษา ร่วมกัน	4.47	0.72	มาก
2.	บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้	4.42	0.62	มาก
3.	ครูมีความสามารถในการแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือปัญหาเฉพาะหน้าในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.34	0.76	มาก
4.	ครูสามารถประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายใน สถานศึกษา	4.51	0.69	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ที่	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5.	ผู้บริหารและครูดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างราบรื่น	4.42	0.65	มาก
6.	บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความสามัคคีและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	4.55	0.61	มาก
รวม		4.45	0.39	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความสามัคคีและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา คือครูสามารถประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.51$) และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ผู้บริหารและครูดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างราบรื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.42$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y
X_1	1.00	.538**	.521**	.469**	.539**	.449**	.554**
X_2		1.00	.698**	.665**	.644**	.614**	.671**
X_3			1.00	.663**	.723**	.682**	.726**
X_4				1.00	.687**	.676**	.713**
X_5					1.00	.692**	.712**
X_6						1.00	.695**
Y							1.00

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 15 พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ด้านผู้เรียน มีค่าเท่ากับ 0.726 อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านทรัพยากร มีค่าเท่ากับ 0.713 ด้านผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.712 ด้านชุมชน มีค่าเท่ากับ 0.695 ด้านผู้สอน มีค่าเท่ากับ 0.671 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ ด้านผู้บริหาร มีค่าเท่ากับ 0.554 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ในขณะที่ตัวแปรอิสระแต่ละตัวก็มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อกันในทุกตัวแปรและมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การค้นหาคำพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์การค้นหาคำพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตัวพยากรณ์ที่ใช้	R	R ²	เปอร์เซ็นต์พยากรณ์
X ₃	.726	.527	52.50
X ₃ X ₄	.789	.622	61.80
X ₃ X ₄ X ₅	.805	.648	64.30
X ₃ X ₄ X ₅ X ₆	.817	.667	66.00
X ₃ X ₄ X ₅ X ₆ X ₂	.822	.676	66.70

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านผู้สอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 5 ปัจจัย เท่ากับ 0.822 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทั้งห้าปัจจัยรวมกันสามารถทำนายประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้ 66.70 เปอร์เซ็นต์

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ปัจจัยในการบริหารกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จากปัจจัยที่มีอำนาจการพยากรณ์ดีที่สุด จึงได้เสนอค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (b,B) รวมทั้งค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) จากนั้นจึงทดสอบความเป็นเส้นตรงของคะแนนจากตัวเกณฑ์ และตัวพยากรณ์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือ F-test ดังปรากฏในตารางที่ 17 และ 18

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ของปัจจัยในการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
การถดถอย	11.981	1	.981	404.090	0.000
ความคลาดเคลื่อน	5.722	194	.030		
รวม	17.703	195			

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=404.090$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 5 ด้าน คือปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านผู้สอน มีความเหมาะสมสามารถนำไปสู่สมการพยากรณ์ได้

2. การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (B) ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA) ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์เพื่อสร้างสมการถดถอย

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ การหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ (B) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA)

ตัวพยากรณ์	B	SEB	BETA	t	Sig
ค่าคงที่	.801	.169		4.091**	.000
ปัจจัยด้านผู้เรียน	.201	.055	.247	3.683**	.000
ปัจจัยด้านทรัพยากร	.215	.055	.249	3.926**	.000
ปัจจัยด้านผู้ปกครอง	.145	.051	.185	2.860**	.005
ปัจจัยด้านชุมชน	.129	.047	.140	2.752**	.007
ปัจจัยด้านผู้สอน	.132	.058	.158	2.277**	.024

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ตัวแปร ซึ่งสามารถเรียงลำดับการเข้าสู่สมการตามการวิเคราะห์พหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ได้ดังนี้ ตัวแปรแรกที่เข้าสู่สมการ คือ ด้านผู้เรียน ลำดับต่อมา ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และตัวแปรด้านผู้สอน ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้านผู้บริหาร ถูกตัดออกจากสมการ

จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตารางที่ 18 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .801 + 0.201 (X_3) + 0.215 (X_4) + 0.145 (X_5) + 0.129 (X_6) + 0.132 (X_2)$$

$$\text{ประสิทธิผล} = 0.201 + (\text{ปัจจัยด้านผู้เรียน}) + 0.215 (\text{ปัจจัยด้านทรัพยากร}) + 0.145 (\text{ปัจจัยด้านผู้ปกครอง}) + 0.129 (\text{ปัจจัยด้านชุมชน}) + 0.132 (\text{ปัจจัยผู้สอน})$$

$$\hat{Z} = 0.247 (X_3) + 0.249 (X_4) + 0.185 (X_5) + 0.140 (X_6) + 0.158 (X_2)$$

$$\text{ประสิทธิผล} = 0.247 + (\text{ปัจจัยด้านผู้เรียน}) + 0.249 (\text{ปัจจัยด้านทรัพยากร}) + 0.185 (\text{ปัจจัยด้านผู้ปกครอง}) + 0.140 (\text{ปัจจัยด้านชุมชน}) + 0.158 (\text{ปัจจัยผู้สอน})$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูล และนำค่าสถิติต่างๆ มาสร้างสมการพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_3) ด้านผู้ด้านทรัพยากร (X_4) ด้านผู้ปกครอง (X_5) ด้านชุมชน (X_6) ด้านผู้สอน (X_2) สามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้ 66.70 เปอร์เซ็นต์ แสดงให้เห็นว่า ผลการศึกษา ครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ “ปัจจัยในการบริหาร สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้” โดย ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านผู้สอน สามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ได้ดีมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยในการบริหารศึกษาระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 จากปัจจัยในการบริหาร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากสถานศึกษาจำนวน 64 แห่ง ใน 5 อำเภอเขื่อนม ลิขล ท่าศาลา พรหมคีรี และนบพิตำ แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 64 คน และผู้สอน จำนวน 315 คน รวมทั้งหมดจำนวน 379 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประชากรทั้งหมดมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน(Taro Yamane)ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน(ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 45) ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{379}{1 + 379(0.05)^2} \\ &= \frac{379}{1.95} \\ &= 194.61 = 195 \text{ คน ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ } 0.05 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามและตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับปัจจัยและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน ด้านผู้สอน และด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

หากพิจารณารายละเอียดของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก แต่ละด้านโดยรวมพบว่า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือมีความรอบคอบสุขุมเยือกเย็น มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน และอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เมตตา กรุณา และยุติธรรมต่อนักเรียน และครูพัฒนาความสามารถทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสามารถใช้ภาษาการสื่อสารได้ดี และมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนดำเนินงานและการพิจารณาจัดสรรเงินที่เป็นธรรมและโปร่งใส และงบประมาณมีเพียงพอ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.5 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนกับโรงเรียน ร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน และสนับสนุนการทำกิจกรรมของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.6 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าร่วมคิดและวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และร่วมมือในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนและสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{379}{1 + 379(0.05)^2} \\ &= \frac{379}{1.95} \\ &= 194.61 = 195 \text{ คน ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ } 0.05 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามและตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับปัจจัยและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน ด้านผู้สอน และด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

หากพิจารณารายละเอียดของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก แต่ละด้านโดยรวมพบว่า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือมีความรอบคอบสุขุมเยือกเย็น มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน และอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เมตตา กรุณา และยุติธรรมต่อนักเรียน และครูพัฒนาความสามารถทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สามารถใช้ภาษาการสื่อสารได้ดี และมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านทรัพยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือการวางแผนและจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนดำเนินงานและการพิจารณาจัดสรรเงินที่เป็นธรรมและโปร่งใส และงบประมาณมีเพียงพอ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.5 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนกับโรงเรียน ร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน และสนับสนุนการทำกิจกรรมของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.6 ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าร่วมคิดและวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และร่วมมือในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนและสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

2.1 ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนทำการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.2 ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการพัฒนาตนเองให้มีความคิดที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือนักเรียนที่สำเร็จในชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้รับการยกย่อง จากสังคม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในสถานศึกษา ครูมีการปรับเปลี่ยนให้กับสิ่งแวดล้อมในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความสามัคคีและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือครูมีความสามารถในการแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี และ ครูมีความสามารถในการแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4

ผลการวิเคราะห์การค้นหาค่าพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กพบว่าปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านผู้สอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 5 ปัจจัย เท่ากับ 0.822 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทั้งห้า ปัจจัยรวมกันสามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้ 66.70 เปอร์เซ็นต์

4.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ พบว่ามีระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 404.090$)

4.2 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA) ของ สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์เพื่อสร้างสมการถดถอย พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านผู้สอน

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .801 + 0.201 (X_3) + 0.215 (X_4) + 0.145 (X_5) + 0.129 (X_6) + 0.132 (X_2)$$

$$\text{ประสิทธิผล} = 0.201 + (\text{ปัจจัยด้านผู้เรียน}) + 0.215 (\text{ปัจจัยด้านทรัพยากร}) + 0.145 (\text{ปัจจัยด้านผู้ปกครอง}) + 0.129 (\text{ปัจจัยด้านชุมชน}) + 0.132 (\text{ปัจจัยผู้สอน})$$

$$\hat{Z} = 0.247 (X_3) + 0.249 (X_4) + 0.185 (X_5) + 0.140 (X_6) + 0.158 (X_2)$$

$$\text{ประสิทธิผล} = 0.247 + (\text{ปัจจัยด้านผู้เรียน}) + 0.249 (\text{ปัจจัยด้านทรัพยากร}) + 0.185 (\text{ปัจจัยด้านผู้ปกครอง}) + 0.140 (\text{ปัจจัยด้านชุมชน}) + 0.158 (\text{ปัจจัยผู้สอน})$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ผล ดังนี้

1. ปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่าด้านผู้บริหาร ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่า ปัจจัยในการบริหาร สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 อยู่ใน ระดับมากด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยระดับปัจจัยมากที่สุด ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากระบวนการ ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล จะต้องอาศัยปัจจัยด้านต่างๆ เป็น ส่วนประกอบในการดำเนินการให้สำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ได้มีการดำเนินการพัฒนา คุณภาพ

การศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นตามแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบการบริหารสถานศึกษา โดยได้มุ่งเน้นดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นโรงเรียนจึงมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย จัดโครงสร้างองค์กร ทรัพยากร งบประมาณและเทคโนโลยีต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เอื้อต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Goodlad and Associates, 1982 ; อ้างถึงใน สุทธนู ศรีไสย์, 2550) สรุปได้ดังนี้ ตัวทำนองที่ดีที่สุดของการประสพผลสำเร็จของโรงเรียนก็คือ ความสอดคล้องร่วมกันระหว่างเป้าหมาย (goals) ครูผู้สอน (teachers) ผู้บริหาร (administrators) นักเรียน (students) และผู้ปกครอง (parents)

เมื่อพิจารณารายละเอียดของระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น กำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน และเป็นลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ มีความรอบคอบ สุขุมเยือกเย็น และมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน พบว่าขนาดของโรงเรียน และอัตราส่วนครูต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีผลในการจัดการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการบริหารและครูผู้สอนมากกว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ พฤติกรรมผู้นำระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลและการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา ปัญญาานฤพล. (2552) และชยาภรณ์ หมั่นถนอม (2552) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ และ โรงเรียนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จมีปัจจัยด้านชีวิตสังคม ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน ไม่แตกต่างกันเช่น เพศ อายุ อายุข้าราชการ ขนาดโรงเรียน จำนวนครู และมีความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานมากกว่าความสัมพันธ์ มีพฤติกรรม การตัดสินใจมุ่งเน้นกระบวนการมากกว่ามุ่งเน้นผลลัพธ์ของงาน มีพฤติกรรมการสื่อสารแบบมุ่งการรับข่าวสาร โดยทั่วกันมากกว่ามุ่งความถูกต้องของข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีพฤติกรรมการแก้ปัญหา โดยวิธีระดมสมองมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จเพศชายอายุระหว่าง 10-25 ปี ผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีพฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการแตกต่างกับผู้บริหาร

โรงเรียนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในตัวแปรด้านเพศชาย อายุ อายุราชการ ขนาดโรงเรียน และจำนวนครู โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมีบรรยากาศดีกว่า แต่มีความพึงพอใจในการทำงานระดับปานกลางและไม่แตกต่างกัน แต่ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จมีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าครูในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ คุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารรวมทั้งปัจจัยบางประการสามารถทำนายความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยวิธีการระดมสมองและวิธีระบบการเป็นผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียนและความพึงพอใจของครู ตัวแปรปัจจัยทุกตัวรวมตัวกันสามารถทำนายความสำเร็จของโรงเรียนได้ และพบว่าผู้บริหารทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานมาก และมีประสบการณ์บริหารมากจะทำให้มีความสามารถในการปฏิบัติงาน และเข้าใจงานมากขึ้นซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิผลด้านการบริหารการศึกษามากขึ้น

1.2 ด้านผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น ครูมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เมตตา กรุณา และยุติธรรมต่อนักเรียน ทั้งนี้เพราะครูคือแม่พิมพ์ของผู้เรียน ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นคนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย และในสมัยปัจจุบัน ครูจะต้องมีทักษะทางสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2556) พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทุกด้าน คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารและปัจจัยด้านครู สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยในปัจจัยด้านต่างๆกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน พบว่าตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ขนาดโรงเรียนการได้รับการอบรมทางการบริหาร พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ความสามัคคีของครูและการได้รับการสนับสนุนของสังคมครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) พบว่าปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านครู หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวกับลักษณะของครูในด้านความพึงพอใจความสามัคคี และการสนับสนุนทางด้านสังคมของครู ปัจจัยด้านครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับครูใหญ่และมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียน ครูเป็นทั้งแม่แบบและผู้ประสิทธิประสาทความรู้ ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และวิชาการแก่นักเรียน

1.3 ด้านผู้เรียน ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น ประพฤติบิดตนตามระเบียบของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สามารถใช้ภาษาการสื่อสารได้ดี เพราะผู้เรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษาถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางด้าน ร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา การจัดการกระบวนการเรียน เรียนรู้ก็สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ ซึ่งปัจจุบัน สังคมต้องการให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีทิพย์ ลาวัลย์ (2550) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านนักเรียน นักศึกษาและด้านสถานภาพของวิทยาลัยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2554) พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาด้านนักเรียน หมายถึง ภูมิหลังหรือข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนสามารถสอบถามได้จากครูและนักเรียน ซึ่งได้แก่ ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง พฤติกรรมด้านการเรียนพฤติกรรมด้านสังคมในกลุ่มเพื่อน และการเรียนพิเศษ ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.4 ด้านทรัพยากร ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น การบริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วางแผน และจัดหางบประมาณที่สอดคล้องกับการดำเนินงานและการพิจารณาจัดสรรเงินที่เป็นธรรมและ โปร่งใส ทั้งนี้เพราะทรัพยากรมีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าสถานศึกษามีทรัพยากรมากมีสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพียงพอสำหรับผู้เรียนและสถานศึกษา จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครู การสร้างมวลประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนักเรียนจะมีความหลากหลาย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) ที่พบว่าว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทั้งสองแห่งมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จคล้ายคลึงกันอยู่ 5 ปัจจัย คือ 1) การมีบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งเริ่มจากการคัดเลือก การพัฒนา และรักษาอย่างเป็นระบบ 2) มีระบบการบริหารแบบกระจายอำนาจ มีค่าตอบแทน และ สวัสดิการที่ดีเป็นที่พึงพอใจของบุคลากร 3) มีหลักสูตรที่เน้นทั้งภาควิชาการ และภาคปฏิบัติ ตลอดจนมีกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และความเป็นระเบียบวินัย 4) ผู้เรียนที่จบออกไปมีความสามารถ และคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาด 5) มีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก มีอาคารสถานที่ที่เพียงพอและสะอาดเรียบร้อย ตลอดจนมีอุปกรณ์และสื่อที่ทันสมัย

1.5 ด้านผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น ช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนกับโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เพราะผู้ปกครองมีส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุน ทั้งผู้บริหารและครูในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและโรงเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮิกเก็ต (Higgett, 1989; อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธ์, 2553) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทรรศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 7 ประการ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจอันแน่วแน่ของบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ 5) การเน้นเป้าหมายของโรงเรียน 6) การสนับสนุนของผู้ปกครอง 7) การให้ความสำคัญ โปรแกรมทางวิชาการ และจากผลการศึกษาวิจัย ของ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนประการหนึ่ง ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน

1.6 ด้านชุมชน ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้น ร่วมคิด และวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นลำดับที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพราะชุมชนมีส่วนในการกำหนดความสำเร็จ หรือ เจริญเติบโตของสถานศึกษาได้ ถ้าชุมชนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษามากก็จะทำให้กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาสถานศึกษาก็จะดีตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบัน พัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2539) ที่พบว่าสถานศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก มีพื้นที่ตั้งแต่ 11-270 ไร่ ทุกโรงเรียนมีอาคารเรียน และอาคารประกอบอย่างเพียงพอบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างดีนอกจากนั้นทุก โรงเรียนยังมีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษา และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและชุมชน โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวกผู้ปกครองส่วนใหญ่อาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ฐานะค่อนข้างยากจน แต่ทุกคนให้ความร่วมมือและสนใจการศึกษาของบุตรหลาน

2. ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อยู่ในระดับมากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่สร้างความพึงพอใจให้กับสังคมว่าผู้เรียนได้พัฒนาเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีคุณธรรมนำความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สถานศึกษาและสังคมต้องการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ได้สร้างความตระหนักแก่ผู้บริหารและครูเพื่อให้เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ตลอดจนพัฒนาความรู้ความสามารถของตนในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยผู้บริหารสามารถสร้างแรงเสริมและกำลังใจ ให้ครูได้พัฒนาตนเองเพื่อการจัดการเรียนการสอน และจัดทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะให้กับตนเองเป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาระบบการศึกษาดำเนินไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2556) ที่พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางการบริหาร (ครูใหญ่ ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต) แต่จะแปรปรวนไปตามวุฒิการศึกษาของครูใหญ่ และประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทุกด้าน คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารและปัจจัยด้านครู และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กูฮาร์ท (Goodhart, 1990) ที่พบว่าพฤติกรรมของครูใหญ่ด้านมุ่งงานสามารถอธิบายประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญนอกจากนั้นนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่มาตรฐานสากลมากขึ้น เป็นเหตุให้โรงเรียนประถมศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งระบบ เช่นการปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการ ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพทางการศึกษากระบวนการเรียนรู้อื่นๆ และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้มีการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา โดยยกระดับการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมีการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา มีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและชุมชน โดยให้โรงเรียนดำเนินการตามนโยบาย เพื่อประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยการสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหารและครูในสังกัด เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ตลอดจนพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลการวิจัยพบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น การประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนทำการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นสูงสุดของสถานศึกษาเป็นที่น่าพอใจ เพราะสถานศึกษาต่างๆ ต้องดำเนินงานตามโครงการการปฏิรูปการศึกษาโดยทำโรงเรียนให้มีสภาพที่น่าอยู่ เป็นปัจจุบัน ปรับซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม รวมทั้งปรับปรุงห้องเรียน และห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ส่งผลให้การจัดกิจกรรมทางการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการวิจัยข้อมูลของ รูล (Ruhl, 1985) ที่พบว่าปัจจัยที่จะช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความคาดหวังในความสำเร็จของงาน 2) ภาวะของผู้บริหาร 3) บรรยากาศในโรงเรียน 4) เป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน และ 5) โปรแกรมการประเมินผล

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น การพัฒนาตนเองให้มีความคิดที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ นักเรียนที่สำเร็จในชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้รับการยกย่อง จากสังคม และนักเรียนมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้มีเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 มาตรฐานที่ 1 กำหนดให้ผู้เรียน ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ และผู้บริหารได้ส่งเสริม ให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการสอนด้วยโครงการและการคิดวิเคราะห์จึงทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ประเวศ วะสี (2540) กล่าวว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ให้มีกระบวนการเรียนรู้ที่ง่ายที่สุด สนุก และพัฒนาคนได้ตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้จักคิดวิเคราะห์ มีเหตุผล มองโลกในแง่ดี มีระเบียบวินัยและคุณธรรม จริยธรรมอันดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี บุญธรรม (2551) พบว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ยกเว้น ครูสามารถจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในสถานศึกษา และสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็น

อย่างดี ทั้งนี้การที่ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะสถานการศึกษามีผู้บริหารและครูที่มีความสามารถร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนร่วมกันกำหนดนโยบายให้ทันสมัยได้ง่าย ประกอบกับอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก จึงได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินพัญ เงามาย (2549) ที่ได้วิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายการศึกษาที่ 2 แกลงบูรพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ลำดับที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความสามัคคีและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูสามารถประสานความขัดแย้งภายในสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีความใกล้ชิด ขณะที่ผู้ปกครองและชุมชนก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการการศึกษาเกือบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบกับคณะครูส่วนใหญ่ก็ทำการสอนในสถานศึกษามาเป็นเวลายาวนานจึงมีความใกล้ชิดเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน และมีจำนวนน้อย เมื่อมีปัญหาเกิดข้อขัดแย้งขึ้นก็สามารถป้องกันหรือเข้าไปประจักษ์เหตุได้อย่างทันท่วงทีจึงทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการและแก้ปัญหา ทั้งทางด้านครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรอร์กี และ สมิท (Perkey & Smith, 1983; อ้างถึงในบุญเรือน หมั่นทรัพย์, 2554) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และไม่มีประสิทธิผลในการศึกษา ผลการวิจัยข้อหนึ่งพบว่าการที่ครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันดีเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนในการจัดการศึกษา ในทำนองเดียวกัน พาร์สัน (Parsons) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการ พิจารณาองค์การที่มีประสิทธิผล คือ ความสามัคคีเป็นหนึ่งใจเดียวกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของแคฟโลว์ (Caplow) ที่ว่าความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นตัวแปรที่กำหนดประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษามีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับการประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 3 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2556) ที่พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางการบริหาร (ครูใหญ่ ผู้จัดการ ผู้รับ

ไบอนุญาติ) แต่จะแปรปรวนไปตามวุฒิการศึกษาของครูใหญ่ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทุกด้าน คือ ปัจจัยด้าน โรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร และปัจจัยด้านครู สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยในปัจจัยด้านต่างๆ กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน พบว่าตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ขนาดโรงเรียน การได้รับการอบรมทางการบริหาร พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ความสามัคคีของครูและการได้รับการสนับสนุนของสังคมครู

ดังนั้นประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาจะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านมาเป็นส่วนประกอบเพื่อจะทำให้สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมไปได้ด้วยดี

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับการประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 3 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2556) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางการบริหาร (ครูใหญ่ ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต) แต่จะแปรปรวนไปตามวุฒิการศึกษาของครูใหญ่ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทุกด้าน คือ ปัจจัยด้าน โรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร และปัจจัยด้านครู สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยในปัจจัยด้านต่างๆ กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน พบว่าตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ขนาดโรงเรียน การได้รับการอบรมทางการบริหาร พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ความสามัคคีของครูและการได้รับการสนับสนุนของสังคมครู

ดังนั้นประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาจะเกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านมาเป็นส่วนประกอบเพื่อจะทำให้สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมไปได้ด้วยดี

ผลการวิเคราะห์การค้นหาค่าพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่าปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน ด้านชุมชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมทั้ง 5 ปัจจัย เท่ากับ 0.822 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทั้งสี่ปัจจัยรวมกันสามารถทำนายประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้ 66.70 เปอร์เซ็นต์

1.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 404.090$)

1.2 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA) ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์เพื่อสร้างสมการถดถอย พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านผู้เรียน ตัวแปรด้านทรัพยากร ตัวแปรด้านปกครอง ตัวแปรด้านชุมชน ตัวแปรด้านผู้สอน

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .801 + 0.201 (X_3) + 0.215 (X_4) + 0.145 (X_5) + 0.129 (X_6) + 0.132 (X_2)$$

ประสิทธิผล = 0.201 + (ปัจจัยด้านผู้เรียน) + 0.215 (ปัจจัยด้านทรัพยากร) + 0.145 (ปัจจัยด้านผู้ปกครอง) + 0.129 (ปัจจัยด้านชุมชน) + 0.132 (ปัจจัยผู้สอน)

$$\hat{Z} = 0.247 (X_3) + 0.249 (X_4) + 0.185 (X_5) + 0.140 (X_6) + 0.158 (X_2)$$

ประสิทธิผล = 0.247 + (ปัจจัยด้านผู้เรียน) + 0.249 (ปัจจัยด้านทรัพยากร) + 0.185 (ปัจจัยด้านผู้ปกครอง) + 0.140 (ปัจจัยด้านชุมชน) + 0.158 (ปัจจัยผู้สอน)

สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

4.2.1 ด้านผู้เรียน สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ กูดแลค (Goodlan and Associates, 1982; อ้างถึงใน สุทรนุ ศรีไสย์, 2550) สรุปผลได้ดังนี้ ตัวทำนายที่ดีที่สุดของการประสพผลสำเร็จของโรงเรียนก็คือ ความสอดคล้องร่วมกันระหว่างเป้าหมาย (goals) ครูผู้สอน (teachers) ผู้บริหาร (administrators) นักเรียน (students) และผู้ปกครอง (parents) ศรีทิพย์ ลดาวัลย์ (2550) ที่พบว่าปัจจัยในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของสถานศึกษาในระดับมากได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร พฤติกรรมของคณาจารย์ และพฤติกรรมของผู้เรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านนักเรียนนักศึกษาและด้านสถานภาพของวิทยาลัย และปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้นำของผู้บริหาร และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนักเรียน นักศึกษา เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.2 ด้านทรัพยากร สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2551) ได้เสนอรายงานผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน” จุมพล พูลภัทรชีวิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา” พบว่าโรงเรียนที่

ประสบความสำเร็จเป็น โรงเรียนที่มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนมีความพร้อม เพราะมีบริเวณกว้างขวาง ห้องเรียนบางห้องปรับอากาศ

4.2.3 ด้านผู้ปกครอง สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2553) ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน และจะสอดคล้องกับฮิกเก็ต (Higgett อ้างถึงใน สงบ ประเสริฐพันธ์, 2553) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโรงเรียนในทรรศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาธิการจังหวัดพบว่าองค์ประกอบด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน

4.2.4 ด้านชุมชน สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (2551) ได้เสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน” โดยศึกษาวิเคราะห์โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานจนได้รับยกย่องว่าเป็นโรงเรียนดีเด่น ใน 3 สังกัด คือ สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะผลการวิเคราะห์โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ดังนี้ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนและชุมชน โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณที่การคมนาคมสะดวก ผู้ปกครองส่วนใหญ่อาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ฐานะค่อนข้างยากจน แต่ทุกคนให้ความร่วมมือและสนใจการศึกษาของบุตรหลาน

4.2.5 ด้านผู้สอน สามารถเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรอร์รี่ และสมิท (Perkey & Smith, 1983; อ้างใน บุญเรือน หมั่นทรัพย์, 2554) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาผลการวิจัยข้อหนึ่งพบว่าการศึกษาในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันดี เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนในการจัดการศึกษาในทำนองเดียวกัน พาร์สัน (Parsons) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาองค์การที่มีประสิทธิผล คือ ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและสอดคล้องกับแนวคิดของแคปโลว์ (Caplow) ที่ว่าความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นตัวแปรที่กำหนดประสิทธิผลขององค์การ (ภรณ์ กิริติบุตร, 2552) การศึกษาที่มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่บ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาของฮอนเนอร์ (Homer, 1985; อ้างถึงใน วิรัช ตันตระกุล, 2539) โดยได้แยกแยะวิธีการศึกษาตามทฤษฎีสังคมวิทยาของพาร์สัน (Parsons) ใน 4 เรื่อง คือ 1) การปรับตัวขององค์การ 2) การบรรลุเป้าหมาย 3) การผสมผสาน และ 4) สิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะมีความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างความสามัคคีของผู้ร่วมงาน ข้อตกลง นวัตกรรมและความเข้าใจการณ์ไกลของผู้ร่วมงาน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 ผู้บริหารสถานศึกษาผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร พบว่าปัจจัยภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ทรัพยากร และด้านผู้สอน ตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านผู้สอนจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และประสบการณ์ที่ทันโลก ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อจะได้ นำความรู้และประสบการณ์มาใช้กับผู้เรียนและยังสามารถนำไปพัฒนาเพื่อเป็นผลงานในการขอเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นได้และบุคคลที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้สอนให้มีคุณภาพได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดอนาคตของสถานศึกษาให้ก้าวหน้า คอยกำกับติดตาม ให้แรงเสริมประเมินผลอย่างจริงจัง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจให้ผู้สอนในการที่จะพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มความสามารถ

ด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีความรู้คู่คุณธรรม และมีการศึกษาตลอดชีวิต ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สอน จะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อปกป้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้เรียน ทำวิจัยในชั้นเรียน และผู้บริหารจะต้อง นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ส่งผลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนต่อไป

ในส่วนของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาคือ ด้านชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับผู้ปกครองและชุมชนให้มาก เพราะในการจัดการศึกษาจะต้องมีผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลัก และการกำหนดขนาดของสถานศึกษาก็ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายให้เด่นชัดเป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติได้จริง และจะต้องพิสูจน์ให้ชุมชนและผู้ปกครองของนักเรียนเห็นว่า เป็นผู้ที่วิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารด้วยหลักการและทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ มีคุณธรรมจริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เห็นแก่

ประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนี้ครูผู้สอนก็ต้องปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนด้วยเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่สามารถสร้างแรงจูงใจและพิศุจน์ให้เห็นเป็นประจักษ์พยานแก่ผู้ปกครองและชุมชน สามารถสร้างความเชื่อถือและเชื่อมั่นให้กับสถานศึกษาได้ เพราะสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ถ้าทำได้เช่นนี้ การขอความร่วมมือหรือการให้ความช่วยเหลือจากชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากรก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากอีกต่อไป

2. ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะ ประสิทธิภาพของผู้เรียนสามารถพิศุจน์ได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยโครงการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยอาศัย สื่อ อุปกรณ์ จากเทคโนโลยี และสารสนเทศที่ทันสมัยต้องมีข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

ส่วนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ก็จะต้องส่งเสริมพัฒนาให้มีความยั่งยืน ควรตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรักษาความรักใคร่สมัคปรองดองสามัคคีของหมู่คณะ ซึ่งจะนำไปสู่มิตรภาพที่มั่นคงถาวร นอกจากนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำท้องถิ่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันการปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอกที่สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการหรือควบคุมได้ และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาในสถานศึกษาก็สามารถยุติหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที เมื่อสถานศึกษาไม่ประสบกับปัญหาทั้งในด้านการบริหารและการเรียนการสอน คุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนก็จะเป็นที่ประจักษ์และประสบความสำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 พบว่าปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาและปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กได้ดีที่สุด คือ ด้านผู้เรียน ด้านทรัพยากร ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชน และด้านครูผู้สอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรให้

ความสำคัญในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาอยู่เสมอ เพื่อค้นหาโอกาส อุปสรรค จุดเด่น จุดควรพัฒนาของสถานศึกษา เพื่อจะได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหา โดยการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี กำหนด โครงการ/กิจกรรมที่ควรดำเนินการในแต่ละปีการศึกษา โดยเน้นการบริหารจัดการตามแนวทางของ สถานศึกษานิติบุคคลในการแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่ม บริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป จะทำให้ปัจจัยในด้านต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่จะทำให้สถานศึกษามี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ ดูแลใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากทุกฝ่าย เน้นกระบวนการ PDCA ในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง จะมีผลทำให้สถานศึกษา เป็นที่ยอมรับในด้านคุณภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพ และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของชุมชน และสังคม ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาการจัดการศึกษา
2. ควรศึกษาด้านอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป
3. ควรศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ด้วยวิธีการวิจัยแบบอื่น โดยวิจัยเชิง คุณภาพ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จะทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่สัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย.
- เมธี ปิณฑนานนท์. (2545). ปรัชญาการศึกษาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2545). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2546). หลักสูตร : แนวคิด ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2556). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ. (2539). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กันยา สุวรรณแสง. (2543). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาส์น.
- กิติมา ปรีดิลก. (2543). การบริหารและการนิเทศ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บুদ্ধพอยท์.
- จิณพัญญู เมาฉาย. (2553). ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา เครื่องข่ายการศึกษาที่ 2 แกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชยาภรณ์ หมั่นถนอม. (2552). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ชัยณรงค์ สุวรรณสาร. (2547). การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาการศึกษาโดยส่วนรวม แต่ละระดับและประเภทการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (2543). **กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ กล้าเปลี่ยน**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กปอร์ตเนท.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). **องค์การและการบริหาร**. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2547). **การบริหารงานคิดและทำอย่างผู้จัดการใหม่**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป**. กรุงเทพมหานคร : เนติกุลการพิมพ์.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). **เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา**. ครุศาสตร์เพชรบูรณ์
สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. (2547). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2546). **หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา**.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : พิมพ์เนศ.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2546). **หลักการบริหาร**. พิษณุโลก : ตระกูลไทย.
- บุญเรือน หมั่นทรัพย์. (2554). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ของ โรงเรียนเอกชนคาทอลิก**. ปรินญาณินพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2550). **“ปฐมกถา.” ใน ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร : อรุณสภาลาดพร้าว.
- ปรีชา ปัญญาณฤพล. (2552). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4**. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปาลิกา นิธิประเสริฐกุล. (2547). **ปัจจัยด้านภาวะผู้นำและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนัส หันนาคินทร์. (2544). **ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภรณ์ กীরดีบุตร (มหานนท์). (2552). **การประเมินประสิทธิผลขององค์การ**. กรุงเทพมหานคร
: โอเคียนสโตร์.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภิญโญ สาร. (2546). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว.
- มงคล แสนประเสริฐ. (2549). **ความสัมพันธ์ระหว่างการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนกับความท้าทายของครู สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- มนตรี บุญธรรม. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- รัชนา ศานติยานนต์ และคณะ. (2544). **การบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2547). **ปฏิวัติการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- วาสนา ไชยพรรณนา. (2553). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- วิจิตร วรุตบางกู และคณะ. (2545). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : พิชฌิมศ.
- วิจิตร วรุตบางกู และคณะ. (2547). **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร.
- วิจิตร ศรีสะเกษอำนาจ. (2541). **ประมวลชุดสาระวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา**. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิรัช ต้นตระกูล. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- วิสุทธ์ ราตรี. (2552). **ปัจจัยด้านผู้บริหารที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2552). **เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีทิพย์ ลดาวัลย์. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยพัฒนกรรมเขตอุพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษา สาขาวิชา คีชาศาสตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**

- ศิริมาศ ไทยวัฒนา. (2546). หน้าที่ 11 เครื่องมือการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ในประมวล
สาระชุดวิชาการนิเทศการสอนในระดับประถมศึกษา. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สงบ ประเสริฐพันธ์. (2553). คุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- สงวน สุทธิเลิศสกุล. (2554). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิตการพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2551). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมจิต ชันขวา. (2544). การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบูรณ์ เพ็ชรพิจิตร. (2554). การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบูรณ์ พรรณนาภพ. (2548). หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สมพงศ์ เกษมสิน. (2546). การบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2542). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). เอกสารแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการ
พัฒนาคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภาลาดพร้าว.
- สุชาติ ประชากุล. (2543). หลักการบริหารแผนใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา.
- สุทนต์ ศรีไสย์. (2550). สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมณฑา จุลชาติ. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2543). การบริหารโรงเรียน นวัตกรรม : เทคนิค : ประสพการณ์. กรุงเทพมหานคร :
สุทธิสารการพิมพ์.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2547). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณณี สมบัติทวี. (2546). ลักษณะโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. วิชาการอุดมศึกษา : ม.ป.ท.

- สุวรรณพรหมศิริ. (2546). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรมศิลปากร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2548). **การบริหารโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- อรรถศร สุขทะเล. (2553). **ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะวิชาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขางานไฟฟ้ากำลังในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- อรุณ รักรธรรม. (2542). **การพัฒนาองค์กร : แนวความคิดและการประยุกต์ใช้ในระบบสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- อำรุง จันทวานิช และคนอื่นๆ. (2547). **โรงเรียนสมบูรณ์แบบ.** วารสารวิชาการ, 1, 20-27.
- อุทัย ธรรมเดโช. (2541). **หลักการบริหารการศึกษา : ชุดวิชาสอบเลื่อนระดับข้าราชการ เล่มที่ 3.** กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- อุทัย หิรัญโต. (2543). **การปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : บารมีการพิมพ์.
- อุมาพร สันตจิตร์. (2552). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อุษา ยิ่งยง. (2553). **ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช.
- Armstrong, D.G.,Kenneth, T.H.,&Tom.,M.S. (1989). **Education introduction.** 3thed. New York : Macmillan Publishing.
- Campbell, roald F. and others. (1978). **Introduction to Educational Administration.** 5thed. Boston : allyn Bacon.
- Caplow, theodor. (1964). **Principle of Organization.** New York : Harcourt Brace and World.
- Goodhart, William Harold. Jr. (1992). **Instrumental and Expressive Characteristics of Public Secondary Schools and Effectiveness.** Dissertation Abstracts Educational Administration.
- Hoy, Wayne K. and Cecil G. Miskel. (1991). **Educational Administration Theory Research And Practice.** 4th ed. Singapore: McGraw-Hill.

- Jones, James J. and others. (1969). **Secondary School Administration**. New York : McGraw-Hill Book.
- Kimbrough, Ralph B. (1988). **Educational Admonistration**. 3th ed. New York : Macmollan Publishing.
- Mott, Paul E. (1972). **The Characteristics of Effectiveness Organizations**. New York : Harper, owpublishers.
- O,neal, SaudraWorrll. (1987). **Classifying Job Characteristics of Educational Admonistrators. An Examination of satisfier and Motivators**. Dissertation Abstracts Educational. 47(9A): March.
- Russell, Daniel, Altmaler, E., &Veigen, D. V. (1987). **Job relation stress, social support and burnoutamong classroom teachers**. Journal of Applied Psychology.
- Steers. Richard M. (1977). **Organizational Effectiveness, Behavioral View**. Santa Monica, California: Goodyear Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายเสนอ ทองจีน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
2. นายบุญรวย สายแก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโยธาธรรม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
3. ดร.อโนทัย ประสาน
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

The seal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University is a large, faint watermark in the background. It features a central tiered stupa with a flame-like top, surrounded by a circular emblem with a Thai character. The entire seal is enclosed in an oval border with the university's name in Thai and English.

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ พิเศษ ว 379/2557

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

22 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเสนอ ทองจีน (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาววรรณิศา โมราบุญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัย ไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ ว 379/2557

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าजू อำเภอมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

22 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณบุญรวย สายแก้ว (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโยธธรรม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาววรรณิตา โมราบุญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัย ไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ที่ ศธ พิเศษ ข 379/2557

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

22 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.โนทัย ประสาน (อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาววรรณิศา โมราบุญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำลังดำเนินการวิจัย เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบเนื้อหาโครงสร้างและการใช้ภาษาในประเด็นคำถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่ง นักศึกษาจะขอนำเครื่องมืองานวิจัย ไปประสานงานกับท่านด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ท่านกรุณานัดหมายให้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไมตรี จันทรา)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์. 0-7537-7438

โทรสาร. 0-7537-7438

ภาคผนวก ค

คุณภาพของเครื่องมือค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหาร

สถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4

ปัจจัยในการบริหาร	ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา						
1.1ด้านผู้บริหาร	1	1	1	1	3	1
	2	1	1	1	3	1
	3	1	1	1	3	1
	4	1	1	1	3	1
	5	1	1	1	3	1
	6	1	1	1	3	1
	7	1	1	1	3	1
	8	1	1	1	3	1
	9	1	1	1	3	1
	10	1	1	1	3	1
	11	1	1	1	3	1
	12	1	1	1	3	1
	13	1	1	1	3	1
1.2 ด้านผู้สอน	14	1	1	0	2	0.67
	15	1	1	1	3	1
	16	1	1	1	3	1
	17	1	1	1	3	1
	18	1	1	1	3	1
	19	1	1	1	3	1

ปัจจัยในการบริหาร	ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	20	1	1	1	3	1
	21	1	1	1	3	1
	22	1	1	1	3	1
	23	1	1	1	3	1
	24	1	1	1	3	1
1.3 ด้านผู้เรียน	25	1	1	1	3	1
	26	1	1	1	3	1
	27	1	1	1	3	1
	28	1	1	1	3	1
	29	1	1	1	3	1
	30	1	1	1	3	1
	31	1	1	1	3	1
	32	1	1	1	3	1
	33	1	1	1	3	1
	34	1	1	1	3	1
	35	1	1	1	3	1
	36	1	1	1	3	1
	1.4 ด้านทรัพยากร	37	1	1	1	3
38		1	1	1	3	1
39		1	1	1	3	1
40		1	1	0	2	0.67
41		1	1	1	3	1
42		1	1	1	3	1
43		1	1	1	3	1
44		1	1	1	3	1
45		1	1	1	3	1

ปัจจัยในการบริหาร	ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา						
	46	1	1	1	3	1
1.5 ด้านผู้ปกครอง	47	1	1	1	3	1
	48	1	1	1	3	1
	49	1	1	1	3	1
	50	1	1	1	3	1
	51	1	1	1	3	1
	52	1	1	1	3	1
	53	1	1	1	3	1
	54	1	1	1	3	1
	55	1	1	1	3	1
	56	1	1	1	3	1
	57	1	1	1	3	1
1.6 ด้านชุมชน	58	1	1	1	3	1
	59	1	1	1	3	1
	60	1	1	1	3	1
	61	1	1	1	3	1
	62	1	1	1	3	1
	63	1	1	1	3	1
	64	1	1	1	3	1
	65	1	1	1	3	1
	66	1	1	1	3	1
	67	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด	1	1	1	1	3	1
	2	1	1	1	3	1
	3	1	1	1	3	1
	4	1	1	1	3	1
	5	1	1	1	3	1
	6	1	1	1	3	1
	7	1	1	1	3	1
2.ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนมีทัศนคติทางบวก	8	1	1	1	3	1
	9	1	1	1	3	1
	10	1	1	1	3	1
	11	1	1	1	3	1
	12	1	1	1	3	1
	13	1	1	1	3	1
	14	1	1	1	3	1
	15	1	1	1	3	1
	16	1	1	1	3	1
	17	1	1	1	3	1
3.ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา	18	1	1	1	3	1
	19	1	1	1	3	1
	20	1	1	1	3	1
	21	1	1	1	3	1

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	22	1	1	1	3	1
	23	1	1	1	3	1
	24	1	1	1	3	1
4.ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษา	25	1	1	1	3	1
	26	1	1	1	3	1
	27	1	1	1	3	1
	28	1	1	1	3	1
	29	1	1	1	3	1
	30	1	1	1	3	1

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหาร
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = 0.943

The background of the page features a large, faint watermark of the seal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. The seal is circular and contains a central emblem of a tiered stupa with a flame-like top, surrounded by a sunburst pattern. The text 'มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช' is written in Thai script along the top inner edge, and 'NAKHON SI THAMMARAT RAJABHAT UNIVERSITY' is written in English along the bottom inner edge.

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของท่านแต่ประการใด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยในครั้งนี้ ขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทุกข้อทุกตอน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววรรณิศา โมราบุญ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ตำแหน่ง

() ผู้บริหารโรงเรียน

() ครูผู้สอน

3. อายุ

() 20 - 30 ปี

() 31 - 40 ปี

() 41 - 50 ปี

() 51-60 ปี

4. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

() 1-10 ปี

() 11-20 ปี

() 21-30 ปี

() มากกว่า 30 ปี

6. จำนวนนักเรียนในโรงเรียน

() นักเรียนต่ำกว่า 50 คน

() นักเรียน 51-100 คน

() นักเรียน 101-120 คน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ สอบถามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์เกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา ว่าปัจจัยใดมีส่วนสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติ หรือ เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษามากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในท้ายข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในข้อนั้นๆ โดยใช้เกณฑ์วัด 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
0	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง		/				
00	จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	/					

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 แสดงว่า เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ระดับการปฏิบัติมาก

ข้อ 00 แสดงว่า จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ด้านผู้บริหาร							
1.	กำหนดเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน						
2.	อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจน						
3.	มีการวางแผนล่วงหน้าในเรื่องต่างๆก่อนที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลง						
4.	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น						
5.	นำข้อเสนอแนะของครูไปพิจารณาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์						
6.	แจ้งให้ครูได้ทราบถึงความคาดหวังที่จะได้รับการปฏิบัติงานของครู						
7.	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนางานอยู่เสมอ						
8.	มีการปรับปรุงงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ						
9.	การปฏิบัติต่อครูมีความเท่าเทียมกัน						
10.	ใช้วาจาสุภาพในทุกสถานที่และทุกโอกาส						
11.	มีความรอบคอบสุ่มเยือกเย็น						
12.	มีความยุติธรรมให้ความเสมอภาคต่อครูทุกคน						
13.	มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน						
ด้านผู้สอน							
14.	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน						
15.	ครูมีการพัฒนานวัตกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
16.	ครูพัฒนาความสามารถทางวิชาการอยู่ตลอดเวลา						
17.	ครูมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						

ข้อที่	ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
18.	ครูสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข						
19.	ครูมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษา ต้องการ						
20.	เมตตา กรุณา และยุติธรรมต่อนักเรียน						
21.	เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น รอบคอบ สุขุม และ อ่อนโยน						
22.	ใช้เวลาที่สุภาพในทุกสถานที่และทุกโอกาส						
23.	แต่งกายเหมาะสมกับความเป็นครู						
24.	มีวินัยในตนเอง						
ด้านผู้เรียน							
25.	ประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน						
26.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์มาตรฐาน						
27.	มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ						
28.	ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ						
29.	รับฟังข้อบกพร่องและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข						
30.	สนใจเรียนและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ						
31.	เข้าใจทักษะในการจัดการและการทำงานให้สำเร็จ						
32.	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข						
33.	คิดริเริ่มสร้างสรรค์						
34.	ความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก						
35.	สามารถใช้ภาษาการสื่อสารได้ดี						
36.	เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน						
ด้านทรัพยากร							
37.	บริหารสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ						
38.	ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆเพื่อใช้ในการ จัดการศึกษา						

ข้อที่	ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
39.	วางแผน และการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับ แผนดำเนินงานและการพิจารณาจัดสรรเงินที่เป็น ธรรมและโปร่งใส						
40.	ควบคุมการดำเนินงานด้านการเงิน บัญชี และ พัสดุ						
41.	จัดการเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงินที่สะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง						
42.	เก็บเอกสาร หลักฐานทางการเงินของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ						
43.	งบประมาณมีเพียงพอ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้เรียน						
44.	มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งเสริมผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้						
45.	ใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ						
46.	สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อการจัดการ เรียนรู้						
ด้านผู้ปกครอง							
47.	สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักเรียน						
48.	ร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน						
49.	เอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ						
50.	ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของ ผู้เรียน						
51.	ส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี กีฬา และศิลปะ ของผู้เรียน						
52.	ช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ของผู้เรียนกับ โรงเรียน						
53.	ประเมินผลงานของผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา						

ข้อที่	ปัจจัยในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
54.	สนับสนุนให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
55.	ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร และงบประมาณกับสถานศึกษา						
56.	ร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้						
57.	พัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข						
ด้านชุมชน							
58.	ร่วมคิดและวางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา						
59.	ร่วมสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการปฏิรูปการเรียนรู้						
60.	เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						
61.	ร่วมมือในการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนและสถานศึกษา						
62.	ส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา						
63.	ร่วมมือในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา						
64.	เป็นแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานศึกษา						
65.	ติดตามข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ						
66.	ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและงบประมาณในการจัดการศึกษา						
67.	ร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและครู						

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา
 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาตาม
 สภาพที่เป็นอยู่จริง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในข้อความ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ในข้อ
 นั้นๆ โดยใช้เกณฑ์วัด 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง ระดับประสิทธิผลในการบริหารมากที่สุด
4	หมายถึง ระดับประสิทธิผลในการบริหารมาก
3	หมายถึง ระดับประสิทธิผลในการบริหารปานกลาง
2	หมายถึง ระดับประสิทธิผลในการบริหารน้อย
1	หมายถึง ระดับประสิทธิผลในการบริหารน้อยที่สุด

ข้อที่	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด							
1.	ประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนทำการสอน						
2.	พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง สม่ำเสมอ						
3.	พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น						
4.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นสูงสุดเป็นที่น่า พอใจ						
5.	ส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการกับหน่วยงาน ต่างๆ						
6.	พัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่าง สม่ำเสมอ						
7.	การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นสูงสุดของ สถานศึกษาเป็นที่น่าพอใจ						
ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติทางบวก							
8.	การพัฒนาตนเองให้มีความคิดที่เหมาะสมกับวัยของ นักเรียน						
9.	นักเรียนมีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						
10.	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน						
11.	ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน						

ข้อที่	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
12.	นักเรียนมีความรักสามัคคีกัน						
13.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในความมีน้ำใจต่อทุกคนของนักเรียน						
14.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในความประพฤติของนักเรียน						
15.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน						
16.	ความพึงพอใจของผู้ปกครองในผลการเรียนของนักเรียน						
17.	นักเรียนที่สำเร็จในชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้รับการยกย่องจากสังคม						
ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา							
18.	ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม						
19.	สถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงในทุกๆด้านในรอบปีที่ผ่านมาอย่างสม่ำเสมอ						
20.	ครูมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว						
21.	ครูได้นำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา มาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน						
22.	ครูยอมรับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการดำเนินงาน						
23.	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี						
24.	ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในสถานศึกษา						

ข้อที่	ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา	ระดับประสิทธิผล					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา							
25.	ผู้บริหาร ครู นักเรียนรับรู้ปัญหาต่างๆภายในสถานศึกษาร่วมกัน						
26.	บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้						
27.	ครูมีความสามารถในการแก้ไขเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี						
28.	ครูสามารถประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา						
29.	ผู้บริหารและครูดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างราบรื่น						
30.	บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีความสามัคคีและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษา						

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสาววรรณิศา โมรานุกูญ
วัน เดือน ปีเกิด	3 ตุลาคม 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 28/4 หมู่ที่ 5 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช 80320
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูอัตราจ้าง โรงเรียนวัดโยธาธรรม หมู่ที่ 2 ตำบลนาเรียง อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช 80320
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	วิทยาลัยอาชีวศรศรีธรรมราช
พ.ศ. 2554	บธ.บ. (การตลาด) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2558	ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช